

2. oldal	A gyülekezetek pedig erősödtek a hitben...	4. oldal	A karácsonyfafüggő, a kákaangyal meg a kopogtató	6. oldal	Megjelent a Magyar Múzsza ünnepi száma	10. oldal	Tart a kegyelmi időszak
----------	--	----------	--	----------	--	-----------	-------------------------

Földműveseink szorgalmának elismerése

Aszántóvető többnyire nem az az emberfajta, aki előtérbe helyezi magát, hanem egész esztendőben a háttérben meghúzódva szorgalmasan teszi a dolgát, abban reménykedve, hogy munkáját meghálálja a föld és megáldja a Teremtő, hogy erőfeszítései nyomán jut kenyér és mindenféle termés a családnak, valamint a közösség tagjainak asztalára.

Folytatás a 4. oldalon

Öt generáció a művészet bűvöletében

Agogola név sokak számára ismerősen cseng Beregszáson. A család tagjai generációk óta alkotnak, tanítanak, tevékenységükkel, műveikkel jelentősen hozzájárulnak a város kulturális életének gazdagításához. A művészet náluk olyan hivatássá vált családi örökség, amit nemzedékről nemzedékre adnak tovább. A Beregszász központjában található Na'Conxypan Galériában november 13-án megnyílt *A Gogola család öt generációja* című kiállítás.

Folytatás az 5. oldalon

Gyökerek és ágak

Részletek a 3. oldalon

„Mindaddig megsegített minket az Úr”

Hálaadó istentisztelet a megújult kisbégányi református templomban

Aháború árnyékában, a minden napok szorongása közepette különös jelentőséget kap minden olyan pillanat, amelyben meg lehet állni, hála lehet adni, és újra lehet rendezni a lélek belsejét. Ott, ahol

a világ törékennyé válik, különösen nagy súlya van minden apró jelnek, amely Isten hűségéről beszél. A kisbégányi református közösség számára a megújult templom ilyen jel lett: bizonyították arra, hogy a remény nem pusztázta szót, hanem

megélhető valóság. A vasárnap megtartott hálaadó istentisztelet így nem csupán az újjászületett falakról szólt, hanem arról a hitről, amely nem adja fel a jövőt. Mert ahol Isten házáat gondozzák, ott a remény is otthonra talál. Ezen a vasárnapon a

felújított templom falai között a gyülekezet nemcsak az elvégzett munkáért adott hálaadást, de azért a békéért is, amelyet egyedül Isten tud adni – még a legnagyobb viharok idején is.

Folytatás a 2. oldalon

A lélek tiszta hangjai

Rekordszámú résztvevő az Ortutay Központban megrendezett Erzsébet-napi szavalóversenyen

Amikor némelyek már akongatják a vészharangot a kárpátaljai magyarság fölött, amikor iskoláink és óvodáink jövője sokak szemében bizonytalanná válik, különös erőt adó látvány, hogy közel száz csillogó szemű gyermek tölt meg egy impozáns közösségi teret Beregszász szívében. Az okoseszközök uralta világban még inkább felértékelődik, ha ennyi fiatal kézbe vesz egy verseskötetet, megtanul néhány lélekemelő sort, és bátran kiáll közössége elé.

A Kárpátaljai Népfőiskolai Egyesület és az Ortutay Elemér Görögkatolikus Központ szervezésében immár harmadik alkalommal rendezték meg az Erzsébet-napi szavalóversenyt, amely ezúttal minden eddiginél több résztvevőt vonzott.

Folytatás a 3. oldalon

Hálaadó istentisztelet a megújult kisbégányi református templomban

„Mindaddig megsegített minket az Úr”

Eljött lásd az 1. oldalon

„Mindaddig megsegített minket az Úr” (1Sám 7,12) – hirdette a kisbégányi református gyülekezet hitvallását a templom felújításáért tartott hálaadó istentiszteletre szóló meghívó. S mi kell ahhoz, hogy ezután is megtartsa? Isten törvényének a megtartása. Erre emlékeztetett Tóth László, a Beregi Református Egyházmegye esperese, aki apostoli köszöntésében a Tízparancsolatot helyezte az ünneplő gyülekezet szívére.

Erre építette fel igehirdetését Zán Fábán Sándor püspök is. Aki arra emlékeztetett, hogy nem elég ismerni és megtartani Isten parancsolatait, tovább is kell adni azokat, hogy a következő nemzedékek is készek legyenek meghalni az Úr szavát. Ha megtartjuk a legfőbb parancsot, hogy szeressük Istent teljes szívvel, teljes lélekkel és teljes elmével, s hogy szeressük felebarátunkat úgy, mint magunkat – ez a kettős parancs a keresztény hit alapja, amely a szeretetre építi Isten és az ember viszonyát –, akkor nem ürülnek ki templomaink, akkor lesz reményteljes jövőnk. A püspök azt kérte, hogy újuljon meg Istennel való szövetségünk, a tanulásra és a tanításra való hajlan-

att sokan elmentek, így csak augusztusban kezdték meg a munkát. Közben az árak elszálltak, s úgy tűnt, a kapott összegből nem sikerül elvégezni a betervezett munkát. „De Isten nem így látta. Megindította a gyülekezeti tagok szívét, megnyíltak a zsebek... Csodálatos módon szaporította az Úr a pénzünket, így folyamatosan haladt a munka és sikerült befejezni a teljes belső felújítást. Hála és dicsőség mindenképpen Istennek” – zárta beszámolóját a gondnok asszony, aki köszönet mondott a támogatásért a magyar kormányhoz és az itt élő embereknek.

Buczko István, Magyarország Beregszászi Konzulátusának vezető konzulja köszöntőjében hangsúlyozta: egy templom minden település ékköve – legyen az a budapesti Szent István-bazilika, a debreceni református nagytemplom, a nyíregyházi görögkatolikus székesegyház vagy a kisbégányi templom. Ennek felújítása is azt üzeni: a magyar emberek építenek, és nem rombolnak. A konzul elismerését fejezte ki a kárpátaljai magyarok helytállásáért, akik a háború terheit nap mint nap érzik. Kiemelte: a magyar kormány célja, hogy segítse a nemzeti identitás,

dóságunk, vegyük elő újra a Tízparancsolatot és éljünk aszerint. Az igehirdető arra is felhívta a figyelmet, hogy nem mi tartjuk meg a hitet, hanem a hit tart meg bennünket. Zán Fábán Sándor azt kérte az ünneplő gyülekezettől, hogy váljanak a szépen megújult templomban újra és újra megújuló, Isten törvényét megtartó és továbbadó közösséggé.

Az igehirdetést követően Cserniga Gyula helyi lelkész köszöntötte az ünneplő közösséget, a vendégeket, majd a hittanos gyerekeket, illetve a gyülekezet énekkara szolgált Szerényi Veronika vezetésével, Illés Brigitta pedig Wass Albert *Előhang* című versét mondta el. Ezt követően Nánási Katalin gondnok ismertette a templom történetét. A mostani felújítási munkákról megtudtuk, hogy azt elsősorban a magyar kormány 2020-ban templomfelújításra kiírt nyertes pályázatból finanszírozták. A 2021 decemberében megkapott összegből 2022 tavaszán szerették volna megkezdeni a munkálatokat, ám akkor más esemény vette kezdetét: a háború. 2023 elején sikerült kivitelezőt találni, ám közben a csapatból a kialakult helyzet mi-

a magyarság kulturális, nyelvi értékeinek megőrzését, a szülőföldön való boldogulást. „Azt is szeretnénk – mondta –, hogy a Kárpát-medencében, a Magyarország határain túl élő magyarok számára ne vállalás legyen az anyanyelvük megtartása, továbbadása gyermekeiknek, hanem természetes lehetőség. Minden tiszteletet és megbecsülést megérdemelnek azok, akik a mai nehezített körülmények közepette is ragaszkodnak szülőföldjükhöz”. Buczko István arra is felhívta a figyelmet, hogy a kereszténység és a magyarság szorosan összekapcsolódik, ezért a magyarságtudat erősítése keresztény kötelesség is. Zárásként a diplomata a Szentírás szavaival bátorította a jelenlévőket: „Minden gondotokat Órea vessétek, mert neki gondja van rátok”.

Hadnagy István, a Beregi Egyházmegye főgondnoka és az ünnepekre érkező lelkészek egy-egy igével köszöntötték a gyülekezetet, majd Tóth László esperes kérte Isten áldását a hálaadásra összegyűlt közösség életére.

Az alkalom szeretetvendégséggel zárult.

Marton Erzsébet

A kárpátaljai magyarok golgotájára emlékeztek Badalóban

A gyülekezetek pedig erősödtek a hitben...

Aligha van még egy olyan kárpátaljai magyar lakta település, ahol a község főutcája azokról a meghurcoltakról lenne elnevezve, akik 81 éve azért estek áldozatul, mert nyíltan felvállalták magyarságukat és Istenbe vetett hitüket.

Vasárnap Badalóban a Mártírok utcán lévő Mártírok emlékparkban a Mártírok emlékműnél emlékeztek a helyiek az 1944 őszi kárpátaljai és helyi magyarság ellen elkövetett kegyetlen megtorlásra.

A helyi református templomban megtartott istentiszteleten igehirdetésében Sági Zsolt lelképásztor az Apostolok cselekedetei 16. részének 5. verséből – „A gyülekezetek pedig erősödtek a hitben, és naponként gyarapodtak lélekszámában” – vett idézet alapján tolmácsolta Isten üzenetét a közösség felé.

Az istentiszteletet követően a templom szomszédságában lévő Mártírok emlékmű köré gyülekeztek a megemlékezők, ahol Jakab Lajos helyi családorvos, a KMKSZ Badalói Alapszervezetének elnöke köszöntötte az egybegyűlteket. „Most azokra a mártírjainkra emlékezünk, akik 81 évvel ezelőtt estek áldozatul a második világháború és az azt követő sztálini terror megtorlásainak – egyedüli bűnük a nemzetiségük és hitük volt. Badalóból 150-en kerültek az úgynevezett málenkij robotra, akiknek több mint a fele örökre odamaradt”. Az érdekvédelmi szervezet helyi vezetője – párhuzamot vonva – beszélt arról is, hogy a történelem sajnos ismétli magát, hiszen a közel négy éve zajló háború miatt a Tisza-parti településről ma is legalább ennyien kényszerültek „száműzetésbe”, de abban bízunk, hogy minden háború véget ér egyszer, és akkor majd ezek az emberek, családok is hazatérhetnek végre!

Balogh György, Magyarország Beregszászi Konzulátusának konzulja Radnóti Miklós verssorait idézve – „Oly korban éltem én e földön, mikor az ember úgy eljajult, hogy önként, kéjjel ölt, nem parancsra...” – elevenítette fel a XX. század kárpátaljai magyarságának egyik legtragikusabb időszakát. Mint mondta, 1944 novemberében Badalót ezek az események nem megtizedelték, hanem még annál is jobban sújtották, hiszen itt nem csak minden tizedik, hanem minden hatodik embert elvittek a lágerre. „Az emlékezés célja az ártatlanul elhurcoltakra, meggyilkoltakra való emlékezés katarzi-

sával a jelenkor nemzedékének is a megtisztulása és megszentelődése” – összegezte mondandóját a diplomata.

A Gvadányi József nevét viselő Badalói Gimnázium két tanulója, Pápai Zsófia és Molnár Liliána, az alkalomhoz illő verseket adtak elő.

A kárpátaljai magyarok golgotájának nevezte a 81 évvel ezelőtti tragikus eseményeket Sin József, a KMKSZ alelnöke, az érdekvédelmi szervezet beregszászi középvezető szervezete elnöke, aki történelmi visszatekintésében felidézte az 1944-ben, Erzsébet-nap környékén történő fejleményeket, amikor

a kisbíró kidobolta, hogy a magyar és német nemzetiségű hadköteles személyeknek három napon belül jelentkezni kell a legközelebbi városparancsnokságon...

Kitért arra is, hogy a szovjet rendszerben több évtizeden keresztül megtiltották a túlélőknek, hogy beszéljenek az átélte szörnyűségekről, kegyetlenségekről, és ez a tiltás csak a peresztrojka utolsó éveiben, a szólásszabadság viszonylagos szabad gyakorlása idején változott meg. A mai időről szólva szomorúnak nevezte, hogy a háború megint belopózott közénk, ezért ma sokan fiuk, unokájuk támogatása nélkül maradtak. „Sokan vágnak már békére, koporsók helyett sok-sok bölcsőre, sok gyerekkel telített óvodákra, iskolákra! Ebben kell hinnünk, és kitartani magyar keresztényként szülőföldünkön” – mondta zárásként.

Az áldozatokra emlékeztetett beszédében Szalai Imre, Badaló

előjárója is, aki azt emelte ki, hogy amikor rájuk emlékezünk, nem csak a múlt borzalmaira tekintünk vissza, hanem arra is emlékeztet minket ez a nap, hogy milyen törekény a szabadság, és mennyire fontos, hogy minden körülmények között megőrizzük az emberi méltóságot. Sági Zsolt lelképásztor rövid fohászt mondott a mártírok emlékére, és nemzetünk megmaradásáért imádkozott. A badalói megemlékezés a Himnusz eléneklésével és az emlékmű megkoszorúzásával ért véget. **(felvégi)**

II. Házaspáros hétvége

Az intimitás, mint belső szoba

A Kárpátaljai Magyar Nagycsaládosok Egyesülete jóvoltából idén immár második alkalommal került megszervezésre a méltán népszerű Házaspáros hétvége elnevezésű program, melyen 13 házaspár vehetett részt Viharoson, a Vadvolgy Panzióban. Erről az egyik résztvevő így számolt be:

Nagy kíváncsisággal érkezünk meg mindannyian, hiszen a hétvége témája az intimitás (a belső szoba) volt. A meglehetősen nehéznek bizonyuló téma viszont a program végére számomra egészen egyszerű képpé alakult, köszönet ezért a programfelelősöknek, a református Taracközi lelkész házaspárnak, valamint Feszty Zsolt lelképásztornak.

A pénteki napot az ismerkedéssel kezdtük, a panzió nyújtotta kikapcsolódási lehetőségek valamelyikével folytattuk, és éjszaka nyúló beszélgetéssel, fürdőzéssel zártuk.

A szombat nap során megrajzoltuk a „házunkat”, vagy akár

így utólag mondhatnám azt is, hogy a templomunkat, aztán azon belül pedig a belső szobát. Az előadás során rájöhettünk, hogy hogyan is kapcsolódnak össze mindezek a templommal, az úrvacsorával és a házasság szentségével.

Számomra mindig felemelő érzés előadást hallgatni és megerősödni abban, hogy milyen csodálatos vagyunk megalkotva, hogy Isten milyen különleges módon alkotta meg az embert és a házasságot. Ugyanakkor nem lehet elégszer hangsúlyozni, hogy ezt nélküle lehetetlen működtetni. A megfogha-

talannak tűnő intimitás, mint belső közelség, nem csupán két ember kapcsolódása, hanem egy hármas szövetség.

A program zárása során minden házaspár egyenként áldásban részesülhetett, ami a legmeghatóbb volt számomra. Az íge, amit kaptunk, semmiképp nem lehetett a véletlen műve, hiszen akitől kaptam, pontosan tudta, hogy mire van szükségem.

Mindenkit szeretnék buzdí-

tani arra, hogy vegyen részt ezen a hétvégén, hiszen minden házaspárnak szüksége van arra, hogy néha kettesben, gyerekek nélkül kikapcsolódjon, kiszakadjon a mindennapok megszokott-ságából, egymásra figyeljen, és élvezze az élet rejtegette szépségeit!

Fábán Margit résztvevő

Rekordszámú résztvevő az Ortutay Központban megrendezett Erzsébet-napi szavalóversenyen

A lélek tiszta hangjai

Elejét lásd az 1. oldalon

A rendezvény nem csupán versengésről, hanem arról a közösségépítő erőről is tanúskodott, amely a legnehezebb időkben is képes megőrizni az igaz, tiszta és keresztény értékeket.

Hogy idén rekordszámú diák – 96 fő – nevezett be szavalóversenyünkre, az annak a bizonyítéka, hogy a költészetnek a legsötétebb, leginkább embert próbáló időkben is helye

egy-egy verset megérteni, elraktározni a szívetekben, és köszönjük, hogy most megosztjátok társaitokkal, velünk is az élményt – kezdte köszöntőjét Marosi István, a rendezvénynek otthont adó Ortutay Központ igazgatója. Aki elmondta: ennek az impozáns épületnek mindig is az volt a célja, hogy emberi közösségekkel, étellel teljen meg, „mert mit ér az a ház, amit nem laknak, amelyben nincsenek programok! Ma örülnek ezek a falak, mert gyermekzsivajjal, a ti

(Beregszászi Bethlen Gábor Líceum, Gogola Gabriella), *Oroszi Emma* (Péterfalvi Kölcsey Ferenc Alap- és Középfokú Oktatási Intézmény, Bocskor Nikolett) és *Gergely Liliána* (Nagyberegai Dobrai Péter Középfokú Iskola, Vasas Ibolya).

A 4. osztályosok között *Kovács Hanna* (Nagybégányi Gimnázium, felkészítő Borsos Renáta) bizonyult a legjobbnak. Őt követte *Vascsák Hanna* (Beregdedai Gimnázium, felkészítő Simon Mónika) és *Botos Olivér* (Badalói Gvadányi József Gimnázium, felkészítő Kovács Szárlett Szintia). Különdíjat kapott *Bilakovics Fanni* (Barkasziói Gimnázium, Nyeste Andrea), *Homoki Emília* (Beregdedai Gimnázium, Szerényi Veronika) és *Onizsko Alexandra* (Beregszászi Bethlen Gábor Líceum, Tompa-Bacsó Éva).

Az 5. osztályosok kategóriájában *Tóth Márk*, a Beregszászi Kossuth Lajos Líceum diákja vitte el a pálmát (felkészítője Huszti Kacsur Andrea). Második helyen *Csirkák Anna*, a Karácfalvai Sztójka Sándor Görögkatolikus Líceum tanulója (felkészítő: Zeke Zsuzsanna), a harmadikon pedig *Vascsák Jázmin*, a Beregszászi Bethlen Gábor Líceum diákja végzett (felkészítő: Barta-Nyistyák Gabriella). A zsűri különdíjjal jutalmazta *Gerék Fanni* (Ungvári Dayka Gábor Líceum, Snicer Kis Ágnes), *Baranyi Maximilián* (Nagydobronyi Református Líceum, Gyurkovics Gabriella) és *Vovcsok Eszter* (Beregszászi Bethlen Gábor Líceum, Barta-Nyistyák Gabriella) teljesítményét.

A 6–9. osztályosok korcsoportjában *Paládi Dorina*, a Péterfalvai Református Líceum diákja (felkészítője Samók Csilla) végzett az első helyen. Második lett *Nyitrai Szonja*, a Kisbégányi Gimnázium tanulója (felkészítő: Szerényi Veronika), a képzeletbeli dobogó harmadik fo-

van az életünkben, fogalmazott Marosi Anita, az Ortutay Központban működő Bendász István Görögkatolikus Könyvtár és Levéltár vezetője, a verseny főszervezője. Aki a versenyzőket s az őket felkészítő tanárokat, szülőket köszöntve elmondta: évek óta szoros az együttműködés a Kárpátaljai Népfőiskolai Egyesület és az Ortutay Elemér Görögkatolikus Központ között, számos közös rendezvényt bonyolítottak már le, melyek legfontosabb célja a közösségépítés. Mivel tapasztalataik szerint vidékünkön igen sokan viselik az Erzsébet nevet, három évvel ezelőtt úgy döntöttek, megszervezik az Erzsébet-napi szavalóversenyt. Az első alkalmon a viski születésű Krüzsely Erzsébet költő, tavaly a méltatlanul elfeledett földünk, Osvát Erzsébet versei közül válogathattak a résztvevők, idén pedig Túrmezei Erzsébetre esett a választás, hisz az ő lélekhez szóló istenes verseit az egész Kárpát-medencében ismerik, és nálunk is szeretik, szinte minden szavalóversenyen elhangzik egy-egy Túrmezei-vers.

Az 1912-ben Magyarországon, Tamásiban született és 2000-ben Budapesten elhunyt költő, műfordító, magyar-német szakos tanárnő, evangélikus diakonissza életútját Kovács Nikoletta, az Ortutay Központ munkatársa ismertette. Mint elmondta, Túrmezei Erzsébetnek több mint kilencszáz verse és műfordítása jelent meg. Reményik Sándor „Krisztus poétájának” nevezte a költőnőt. Neve a magyar keresztény felekezetek körében hovatartozástól függetlenül ismert. Istenes verseit, énekszövegeit szerte a Kárpát-medencében nagy szeretettel szavalják, éneklik.

Nem mindig egyszerű értelmezni a költők mondanivalóját, a versmondó viszont megpróbálja megtalálni az üzenetet és továbbadni azt. Ti is igyekeztetek

szeretetekkel és jószagokkal van tele”, mondta István atya, aki Isten áldását kérte a szervezők, a felkészítő tanárok szülők és gyermekek életére.

A megnyitót követően aztán három korcsoportban megkezdődött a szép szó ünnepe, hisz ezeknek a lélekemelő verseknek a hallatán ünneplőbe öltözik az ember szíve, s nehéz versenyről beszélni. Bár természetesen a zsűri ezúttal is kénytelen volt eredményt hirdetni, ám hangsúlyozták: itt mindenki nyertes. Hisz azzal, hogy megtanult egy szép verset, amely felér egy imával – gazdagította önmagát, hogy mély átérzéssel tolmácsolta azokat – örömet szerzett másoknak, s hogy bátran kiállt ilyen népes közönség elé – legyőzte félelmeit.

Nos, lássuk az eredményt. Az 1–3. osztályosok korcsoportjában első helyen végzett *Heé Arnold* (Beregszászi Bethlen Gábor Líceum, felkészítő Fancsik-Knoblok Éva), a második *Kaliskó Szófia* (Nevetlenfalui Középfokú Iskola, felkészítő Jakab Csilla), a harmadik pedig *Bimba Márk* (Beregszászi Bethlen Gábor Líceum, felkészítő Fancsik-Knoblok Éva) lett. Különdíjban részesült *Vince Ágota* (Batári Szent Mihály Görögkatolikus Elemi Iskola, Bocskor Erika), *Gogola Erzsébet*

kára pedig *Bara Sándor*, a Nagydobronyi Líceum diákja (tanára: Katona-Mironova Berta) léphetett fel. A kategória különdíjasai: *Oroszi Laura* (Péterfalvai Református Líceum, Samók Csilla), *Mizskó Violetta* (Beregdedai Gimnázium, Vasas Gyöngyi), *Pallagi Patrícia* (Beregdedai Gimnázium, Vasas Gyöngyi), *Tarpai Eszter* (Beregszászi Bethlen Gábor Líceum, Kocsis Marianna).

Mindannyiuknak szívből gratulálunk!

Marton Erzsébet

Az Ortutay Központban megnyílt a Bacsinszky András Múzeum

Gyökerek és ágak

Hogy magasra nőhess, mélyen kell gyökerezned. Miközben szilárd gyökereket nevelünk, törekedjünk felfelé, hogy minél több ágat, friss hajtást neveljünk és sok-sok virágot hozjunk, amelyekből áldott gyümölcs lesz, hangzott el Beregszászon az Ortutay Elemér Görögkatolikus Központban a *Gyökerek és ágak* elnevezésű állandó kiállítás megnyitóján. A központi galériában kiállított mintegy száz tárgy – amely a Bacsinszky András Múzeum alapját képezi – a Munkácsi Görögkatolikus Egyházmegye történetét, azt az értéktérmet, értékhorozó küldetést és lelki-séget mutatja be, amely immáron közel négy évszázada jellemzi a vidékünkön élő és tevékenykedő görögkatolikusokat.

A Kárpátalján élő magyar anyanyelvű görögkatolikusokat egyháza gyöngyszemének nevezte Teodor Macapula, a Munkácsi Görögkatolikus Egyházmegye püspöke, aki elismeréssel

Görögkatolikus Központ igazgatója. A kárpátaljai görögkatolikus egyházközösségektől mostanra mintegy félezer tárgyat sikerült összegyűjteni, ezekből több mint százat restauráltunk, felújítottunk, s azok így lettek kiállítva. Mostani gyűjteményünkben ikonok és mozaikok, templomi zászlók, miseruhák, liturgikus eszközök, különböző kiadványok kaptak helyet, mondta. Közben az érdeklődők a pannókon nyomon követhetik az egyházmegye történetét a megalakulástól – az 1646-os Ungvári Egyházi Uniótól – kezdve az új püspökségek létrejöttéig, valamint a görögkatolikus egyház működésének 1949-ben történt betiltásáig, illetve a több évtizeden át tartó egyházüldözés és katakombaszolgálat utáni megújulásig. Látnunk és láttatnunk kell az eddig megtett utat, és fel kell mutatnunk, tovább kell vinnünk azt a szellemiséget, amely közösségeinket az elmúlt évszázadok során jellemezte.

szólt arról a törekvésükről, amely a múlt feltárását, az egyház hitvallói munkásságának, az egész közösség küzdelmeinek, megpróbáltatásainak és sikereinek bemutatását célozza. Aki emnyire tiszteli a múltját és féltőn óvja gyökereit, arra biztató jövő vár, hangsúlyozta a főpap.

A görögkatolikuság, s benne a magyar görögkatolikusok több évszázadra visszanyúló történetében a hit és a népi hagyományok szorosan ötvöződnek, hangsúlyozta Szász Jenő, a Nemzeti Stratégiai Kutatóintézet igazgatója. A felekezet tagjai egyedülálló, sajátos történelmet éltek át: miközben erőteljesen ragaszkodnak a keleti szertartáshoz, aközben ezer szállal kötődnek Rómához, a nyugati világhoz. A magyar ajkú görögkatolikusok pedig az egyetemes magyarság részét képezik, akik mindig is sorsközösséget vállaltak az itt élő ruszinsággal. Valamennyiünknek továbbra is az a feladatunk, hogy a Jóistenre és egyszülött fiára, Jézus Krisztusra tekintve, egymásba kapaszkodva erőt merítsünk a másiktól.

Magas színvonalon elkészített interaktív elemekkel gazdagított kiállítás fogadja az ide látogatót, hangsúlyozta köszöntőjében Olha Sumovszka, a Lehoczky Tivadar Kárpátaljai Megyei Honismereti Múzeum igazgatója.

Sok-sok évtizeddel ezelőtt felmerült már az a gondolat, hogy a szükséges anyagot összegyűjtve a Munkácsi Görögkatolikus Egyházmegye történetét egy állandó múzeum keretében mutassuk be, emlékeztetett rá Marosi István, az Ortutay Elemér

Bodóczki Antal, a tárlat tervezője, a New Edge munkatársa arról szólt, hogy az anyag összeállításakor a bőség zavarával küszködtek, ám úgy tűnik, hogy sikerült egy jól áttekinthető, maradandó élményt nyújtó kiállítást létrehozniuk.

Terdik Szilveszter, az Iparművészeti Múzeum főmuzeológusa szakmai beszámolójában felelevenítette azokat a próbálkozásokat, amelyek egy görögkatolikus egyházi gyűjtemény létrehozását célozták. A sokévtizedes próbálkozások után a terv első része végre megvalósult.

A szülővessző csak akkor hoz termést, ha a tőkén megmarad. De életben kell maradnia magának a gyökérzetnek is, hogy új hajtásokat fejlesszen, hangsúlyozta Demkó Ferenc, a Beregszászi Magyar Görögkatolikus Esperesi Kerület püspöki helynöke. A szovjet érában már sokan megkongatták a vészharangot a görögkatolikuság, s benne a kárpátaljai magyar görögkatolikusok felett. De lám, mi mégis továbbra is itt vagyunk. Ezzel a kiállítással pedig azt jelezzük, hogy ránk nem vendégként, netán átutazóként, hanem az egyik itteni őshonos egyházként kell tekinteni. Bárki meggyőződhet róla, hogy gazdag múlttal rendelkezünk, s elmondhatjuk azt is, hogy a nehézségek ellenére növekvő jelenben élünk, s hiszünk egy biztató, boldogabb jövőben.

A kiállítás megnyitása és a múzeum ünnepélyes felszentelése előtt az Ungvári Boldog Romzsa Tódor Teológiai Akadémia papnövéndékeinek akadémiájában gyönyörködhattunk.

Eszenyi Gábor

Kézműves képzési nap óvodapedagógusok számára

A karácsonyfafüggő, a kákaangyal meg a kopogtató

A Hagyományok Háza Hálózat – Kárpátalja november 13-án kézműves képzési napot szervezett Beregszászban a Pásztor Ferenc Közöségi és Zarándokházban, melynek célja az óvodapedagógusok eszköztárának szélesítése a népi kézművesség területén. A jelenlegi képzés tematikája az adventi ünnepekkel foglalkozott. Gabóda Évával, a Rákóczi Egyetem Pedagógia, Pszichológia, Tanító, Óvodapedagógia, Oktatás- és Intézményvezetés Tanszékének adjunktusával kákaangyalkát és kopogtatót, Ködöböcz-Gerzsenyi Ilonával, a Hagyományok Háza Hálózat Kárpátalja hálózati szakreferensével pedig többek között szalagszövvel karácsonyfadíszet készítettek.

Mint a képzés vezetőjétől, Ködöböcz-Gerzsenyi Ilonától megtudtuk, első alkalommal szerveztek kimondottan óvodapedagógusok számára kézműves képzést. És ezúttal – ez is első alkalommal – nem Magyarországról érkeztek az oktatók, hanem helyiek tartották a foglalkozásokat.

– Nagyon sok kézműves oktatáson vagyunk már túl – jómagam is mindegyiken részt vettem, ami Kárpátalján megvalósult 2021 óta –, és ott tartunk, hogy immáron tovább is tudjuk adni a tudásunkat. Ezt a képzést mintegy hiánypótlásként szerveztük a kárpátaljai óvodapedagógusok számára. Ugyanis felmerült az igény, hogy hagyományos köz-

jék a gyerekek a természetes alapanyagokat is, hogy megtapasztalják, hogyan kell azokkal bánni, milyen az anyag textúrája, tapintása, hogyan kell az eszközöket használni egyik-másik anyag kapcsán.

– Ma egy kicsit feledésbe merült természetes alapanyagok a megismerésére fókuszálunk az óvónokkal, hogy majd bátran tudják használni a gyerekekkel is – magyarázza a szakember. – Ezúttal a vizes területek elterjedt növényét, a kákát hoztam el. Amiről sokan csak annyit tudnak az ismert szólas – „A kákán is görcsöt keres” – alapján, hogy görcsöt lehet rajta keresni. De nagyon izgalmas, hogy hogyan lehet vele dolgozni. Nem mellékes az sem, hogy ez az alapanyag

művességet szeretnének tanulni. Most szinte az egész megyéből érkeztek résztvevők Nagybereznától, Ungvártól Beregvidéken át egészen Batairig. És azt hiszem, sikerült új dolgokat is hozni. Bemelegítésként pattogatott kukoricából fűztünk karácsonyfadíszet, amire szaténszalag masnit kötöttünk akasztónak. Aztán a szalagszöv használatát tanultuk meg, ám ezúttal nem szalagot szőttünk, hanem karácsonyi díszet, melyhez kis botocskákat használtunk vetülékként. És a fonalangyalka készítését is kipróbáltuk. Ezeket a módszereket az óvodákban is alkalmazhatják az óvodapedagógusok, a gyerekek biztosan élvezni fogják.

Gabóda Éva, aki a Rákóczi Egyetemen az óvodapedagógusok nevelésében is részt vesz, úgy véli, az óvodákban méltatlanul kevés szerepet kap a kézműves hagyományok megismertetése, a kézműveskedés, pedig a finommotorika fejlesztésében ez alapvető eszköz. És nagyon fontos, hogy megismer-

nem költségigényes, hisz az árkok, patakok szélén megtaláljuk. A káka tulajdonképpen egy csőszerű levél, 40-50 centiméteresre is megnő, augusztus a gyűjtési időszaka. Amikor megszedjük – s nem használjuk fel egyszerre –, ki kell szárítani, s majd áztatás után, mint a csuhét, lehet használni. Ma az adventre készülődve angyalkát, illetve kopogtatót készítünk belőle. Erről az anyagról azt is tudni kell, hogy most még zöld, de néhány hét elteltével megsárgul, s olyan lesz, mint a szalma. Ezeket érdekes megtapasztalni, és élvezetes a vele való munka. A képzésre jelentkezett kolléginák is most dolgoznak először ezzel az alapanyaggal, de láthatóan nagyon élvezik.

S hogy alakul a folytatás? A Hagyományok Háza Hálózat – Kárpátalja hálózati szakreferense elmondta: a továbbiakban szeretnék felmérni az igényeket, s ha van rá lehetőség, akkor annak megfelelő képzéseket szerveznek a jövőben az óvodapedagógusok számára.

-kme-

A III. Mezővári Őszi és Gazdanapon

Földműveseink szorgalmának elismerése

Elejét lásd az 1. oldalon

Három évvel ezelőtt a Mezővári Őszi és Gazdanap életre hívásával a BorzsaVári Tehetség-gondozó Művészeti és Hagyományörző Civil Szervezet és a helyi református egyházközség vezetőit éppen az a cél vezérelte, hogy megköszönjék a helybeli gazdák fáradságos munkáját, ha csak egy rövid időre is, de rájuk tereljük a közösség tagjainak a figyelmét.

A település központjában álló Nemzetház udvarán már a reggeli óráktól kezdődően nagy volt a sűrűség-forgás. A sátrak alatt burgonyát, füstölt árut, különböző zöldségfélét, mézet, száraz tésztát, fatálat, dísz tárgyakat és más kézműves termékeket lehetett vásárolni a helyi termelőktől. No meg savanyításra váró gyulult káposztát. A gyerekeket az ugrálóvár és a körhinta várta, aki pedig az éhét szerette volna csillapítani, az helyben sült finom lángost kaphatott. Közben pedig már készülődtek a fellépők.

Az élelmiszeralapanyagok előállítására a háború árnyékában sokkal nehezebb, mint békeidőben, emlékeztetett rá Zán Fábian Sándor református püspök, helyi lelkész. Ezért is fontos megköszönni földműveseinknek az általuk végzett kitaró és fáradságos munkát. Nagyon remélem, hogy a most fellépő fiataljainknak sikerül mosolyt csalni azoknak az arcára, akik számunkra megtermelik a mindennapi betevőt, mondta.

A kulturális program során a község fiataljainak valamennyi korszakotja képviseltette magát. Az óvodások zenés-táncos előadásuk során az őszt, annak színeit és hangulatát idézték meg, a Csepredő Néptáncsoport tagjainak köszönhetően pedig betekintést nyehettünk a Kárpát-medence különböző tájegységeinek a táncaiba. A Hangicsáló énekegyüttes előadása során képzeletbeli utazást tehattünk a régió különböző vidékeire.

Immár második alkalommal került sor a Mezővári Gazda Díj ünnepélyes átadására. Ezzel a kitüntető címmel a szervezők azoknak a teljesítményét ismerték el, akik hosszú idő óta eredményesen foglalkoznak mezőgazdasági tevékenységgel. Az idei három díjazott: Szeles János, Józán István és Halász László.

A földműveseket köszöntve

Kovács Sándor főszerző, a BorzsaVári Tehetség-gondozó Művészeti és Hagyományörző Civil Szervezet elnöke annak a meggyőződésének adott hangot, hogy a helyi termelők kitartása, akaratereje és szorgalma másoknak, így fiataljainknak is például szolgál. Csak reménykedni tudunk benne, hogy mindig akad majd olyan személy, aki a szántóvetők nyomdokaiba lép. Kovács Sándor arra is rámutatott, hogy a kárpátaljai magyarság megmaradása csak úgy lehetséges, ha mindig lesznek elegendő számban olyanok, akik tenni kívánnak ezért a közösségért. „Örvedetes, hogy ma ilyen szép számban gyűltünk össze, ami az összefogást és az együttműködést erősíti” – mondta.

Bejelentették, hogy tavaly Radvánszky Krisztina adományá-

nak köszönhetően sikerült a falu központját krizantémokkal díszíteni, idén pedig a Menyhart család felajánlásából nyolcvan levendulató került elültetésre.

Végül a gazdanap résztvevői megköszönlhették azt a finom bográcsgyulást, amelyet a fiatal termelők készítettek és ajánlottak fel az ünnepség résztvevői számára.

Bintu József

Márton-napi hagyományok elevenedtek meg a Nagyberegi Tájházban

Lámpás, libazsíros kenyér és kemencében sült alma

A Pro Cultura Subcarpathica civil szervezet idén is megtartotta hagyományos Márton-napi foglalkozását a Nagyberegi Tájházban. A programon ezúttal a Beregszászi Zrínyi Ilona Líceum és a Beregszászi Tulipán Tanoda Magyar Népművészeti Iskola somi csoportjának növendékei vettek részt, akik játékos formában ismerkedhettek meg Szent Márton alakjával és a naphoz kapcsolódó népszokásokkal.

A vendégeket Gál Adél programfelelős köszöntötte, majd a somi tanodások Lőrincz Zsuzsanna vezetésével Márton-napi körjátékokat és gyermekdalokat adtak elő.

A Nagyberegi Tájházban egész évben a jeles napokra helyezik a hangsúlyt, hisz ezek által tudják leginkább megismertetni és megszerettetni a gyerekekkel a hagyományokat, népszokásokat. A Márton-napi program során a gyerekek nemcsak népi játékokat tanultak, hanem kézműves foglalkozáson is részt vettek. A bevezető beszélgetésben Szent Márton történetéről, a liba szimbólumáról és a nap gazdasági, néphagyománybeli jelentőségéről esett szó. Gál Adél a jeles naphoz

kapcsolódó időjósági szokásokról is beszélt, s a gyerekek meg is tanulták az egyik mondást: „Márton napján, ha a lúd jégen jár, akkor karácsonykor vízben poroszkál”. No meg arról is szó esett, hogy eleink úgy tartották: „Aki Márton napján libát nem eszik, egész évben éhe-

zik”. Ennek a hagyománynak a gyerekek libazsíros kenyér elfogyasztásával tettek eleget.

Igencsak nagy érdeklődés kísérte a kézműves foglalkozást, melynek során Kepics Andrea és Gál Adél irányításával Márton-napi lámpásokat készítettek, s beszéltek a német eredetű, de mára sok

helyen meghonosodott felvonulás szokásáról is.

A nap különlegessége volt a közös sütés: Olasz Piroška, a tájház gazdaasszonya ezúttal túróval töltött, fahéjas sült almát és sült sütőtököt készített a kemencében, amelynek előkészítésében maguk a gyerekek is lelkesen segítettek.

A szervezők igyekeztek mindentől egy kis ízelítőt adni, hogy minél több élménnyel térhessenek haza a gyerekek. „Napjaink-

ban a Márton-nap már a populáris kultúra részévé vált, sőt, sokszor az üzleti vonása is előtérbe kerül. A tájház célja ezzel szemben az, hogy a gyerekek megtapasztalhassák, milyen lehetett ez az ünnep régen, a néphagyományban”, összegzett Gál Adél.

Kósa Eszter

Magyarország segít

Nagy teljesítményű áramforrást kapott a Nagyberegi Tájház

Nap mint nap láthatjuk, tapasztalhatjuk, hogy a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Egyetem égisze alatt működő Pro Cultura Subcarpathica civil szervezet által fenntartott Nagyberegi Tájház folyamatosan élettel telik meg. A népi hagyományok bemutatására, azok megélésére alkalmassá tett pa-

teljesítményű áramforrás beszerzésére. Kezdeményezésüket időközben felkarolta az Innovációs és Kulturális Minisztérium. A támogatásnak köszönhetően sikerült beszerezni a készüléket, és a szövetség munkatársainak az adományából pedig a tájház modernizációjához szükséges információs eszközt vásároltak.

raszti portát hetente keresik fel iskolás csoportok, rendszeresen tartanak itt kézműves foglalkozásokat, megemlékeznek az év jeles napjairól.

Ám a háború óta egyre gyakrabban előforduló, hosszabb ideig tartó áramkimaradások veszélyeztetik ezeknek az együttléteknél a megszervezését. Erre a problémára figyelt fel a Tájházak és Szabadtéri Múzeumok Szövetsége, és munkatársai körében gyűjtést szervezett egy nagyobb

A tájházi foglalkozások biztonságos lebonyolítását segítő áramforrás átadására az egyetem Rákóczi termében kerül sor. Bereczky Ibolya, a szövetség elnöke beszámolt róla, hogy a közel negyed századdal ezelőtt történt megalakulásuk óta Kárpát-medencei keretben gondolkodnak, és az a legfőbb törekvésük, hogy a velük kapcsolatban álló intézményekben az oda látogató fiatalok megismerjék az elődök szellemi és tárgyi örökségét, és ezáltal olyan tudásra tegyenek szert, olyan

készségeket sajátítsanak el, amelyek a mai világban is hasznosíthatók. Az elnök asszony elismeréssel szövegezte a Nagyberegi Tájházban folyó munkáról: ebből az elhivatottságból és lelkesedésből sokat merítenek az anyaországban és annak határain kívül is.

A nagy értékű adományért köszönetet mondott Gál Adél, a Nagyberegi Tájház programfelelőse, aki a továbbiakban arról szövegezte, hogy mindenkor jó érzés tölti el a Kárpátalján élőket, ha megtapasztalják az anyaországi polgártársak, illetve az ott működő intézmények részéről ránk irányuló kitüntetett figyelmet.

A mostani nehéz időket könnyebb átvészelné, hogy magunk mögött érezzük nemzetársaink, a nemzeti kormány támogatását, fogalmazott Cserniczkó István, a Rákóczi Egyetem rektora.

Orosz Ildikó, az intézmény elnöke annak a reményének adott hangot, hogy a további tervek megvalósításához – ez egy hamarosan átadásra kerülő kézművesház, illetve egy felújítandó és egy újból beüzemeltető hagyományos malom –, működtetéséhez is széleskörű szakmai segítséget kapnak majd a Tájházak és Szabadtéri Múzeumok Szövetségétől.

Az eseményen elhangzott: a nemrég útjára indított Kós Károly programban a határon túli tájházaknak is lehetőségük nyílik arra, hogy pályázzanak. Ennek során az intézmények többek között a birtokukban levő népi építészeti értékek felújítására, a működésükhöz szükséges eszközök beszerzésére, és a különböző programok szervezésére pályázhatnak.

Ardai Bertalan

Nagycsaládos Márton-nap Munkácson

Több évszázada évről évre megemlékezünk Szent Mártonról évről évre. Ehhez a hagyományhoz csatlakozott tavaly a Kárpátaljai Magyar Nagycsaládosok Egyesülete is. Márton napján, november 11-én hagyományörző, kézműves-, táncos klub került megrendezésre

vel hagyományos gyermekjátékokat, énekeket tanulhattak meg a családok. A tánc és az ének megalapozta a vidám hangulatot. A szünetben finom libazsíros kenyér volt terítéken paradicsommal és friss sajtos, tepertős pogácsával. Miután a gyerekek uzsonnáztak, kézműveskedéssel folyta-

a Munkácsy Mihály Magyar Házban Munkácson.

A programra idén hét településről érkeztek családok, zömében kisebb gyermekekkel. Szilágyiné Tóth Gabriella, a KMNE alelnöke köszöntötte az egybegyűlteket, majd közösen felelevenítették Márton püspökké választásának legendáját. Emellett pedig fontos volt kiemelni a jó cselekedeteket, azt az alázatos szolgálatot, amely miatt Márton szentté is avatták. Élete, munkássága példavértékű számunkra, jó erre újra és újra felhívni a figyelmet.

Az alelnök asszony vezetésé-

tődött a program. A gyerekek libákat készítettek papírból, papírtányérból, gyöngyöt fűztek.

A Márton-naphoz kapcsolódó lámpáskészítés sem maradt el. A befűtött üvegekből, konzervdobozokból készült mécsestartókban meggyújtott gyertyák nagyon szépen mutatnak az esti félhomályban. A Magyar Ház udvarán hangulatos, közös énekléssel záródott a délután.

Köszönjük a helyszínt és hála a közreműködőknek, akik segítettek színesebbé tenni a napot!

-mse-

A Gogola család kiállítása a Na'Conxypan Galériában

Öt generáció a művészet bűvöletében

Elejét lásd az 1. oldalon

A szép számú vendégsereget köszöntve a moderátor szerepét felvállaló Kovács Gyöngyi, a galéria munkatársa arra hívta fel a figyelmet, hogy Gogola Ferenc, az ükapa, Gogola Árpád, a dédapa, Gogola István, a nagypapa, valamint Gogola Zoltán, az édesapja és három lánya – Anna, Mária és Erzsébet – ugyan egészen más korszakokban éltek és élnek, alkottak és alkotnak, valamiféle folytonosság és hasonlóság mégiscsak felfedezhető munkáikban. Ez pedig az összetartozás érzése, a hagyományok tisztelete és a művészet iránti elkötelezettség.

Rögtönzött tárlatvezetése során Kulin Ágnes, a Révész Imre Társaság elnöke, a Galéria kurátora arra hívta fel a figyelmet, hogy a látogató ezúttal egyfajta időutazáson vesz részt. Hisz az ükapa, Ferenc a múlt század első évtizedeiben alkotott, csendéleteiről még Mátyóki Ádám barokkos ábrázolásmódja tükröződik vissza, a dédapa, Árpád képein a Kárpátok téli-nyári ábrázolása jelentik a legfőbb témát, a nagypapa, Gogola István pedig már tudatosan vállalja fel a kárpátaljai festőiskola egyedülállóan sokszínű és gazdag örökségét. Példaképeknek Bokszay Józsefet, Kassai Antalt, Sütő Já-

noszt, no és a Verke-parti város egykori nagyszerű művészt, Garanyi Józsefet tekint. A csendéletek mellett tehát nála örök témául szolgál a kárpátai táj, no és a hön szeretett város, Beregszász.

A negyedik generáció képviselője Gogola Zoltán, aki immáron

it, utcáit festi meg, szívesen ábrázolja az eldugott hátsó udvarokat, valamint a Verke partjának kevésbé ismert részleteit. Nála az impresszionista stílusjegyek igencsak erőteljesek: kontrasztos színek és sötétebb árnyékok jellemzik munkáit. És végül ejtsünk néhány szót a lányok alkotásairól is, ajánlotta a tárlatvezető. Ezekkel a képekkel többször találkoztunk már különböző alkotótáborokban és rajzpályázatokon. A lányok színhasználatát nagyon vidám, legtöbbször a pasztelles lilák és a narancsos árnyalatok uralják a képeket. Anna munkáin több kísérletező tech-

Az előtér felé haladva találkozunk a legfiatalabb Gogola-lánnyal, Zsóka munkáival, aki filccel, guással, akvarellal dolgozik. S azt hiszem, hogy az alkotások minden esetben mosolyt csalnak a nézők arcára. A lányok ecsetkezelésén látszik édesapjuk hatása, és ez teljesen érthető.

Gogola Zoltán a témaválasztással kapcsolatban arról számolt be, hogy igencsak sok helyről kap inspirációt, s hogy a kárpátaljai festőiskola klasszikusai mellett szívesen merít az újabb nemzedékek, Kovács Anton vagy Borisz Kuzma munkáiból is. A sza-

képzett művész: tanulmányait az Ivano Frankivszki Egyetem képzőművészeti karának munkácsi fiókjában fejezte be, több kárpátaljai művészeti egyesület tagja, tanáremberként pedig a felnövekvő generáció képviselőit oktatja. Ő is hamar szívembe zárt a várost, s annak nem csupán jellegzetes épületeit, legfontosabb tere-

nikai megoldást látunk, és főként gouache-sal dolgozik, a képek témájául pedig sokszor a kárpátaljai magyar identitás, a hit és az itteni táj adja az alapot. Máriától ezúttal több akvarell és néhány absztrakt stílusú képet látunk, ilyen például *Az éjszaka fényei* című alkotás, amely oly részletgazdagsággal van elkészítve, mint egy arab miniatűr.

Az viszont elgondolkodtató, hogy Zoltán képein is elbújik egy-két Zsóka-lenyomat, amit a szemfüles néző észre is tud venni.

„Kétségtelenül nagy nap ez a mai”, nyilatkozta a sajtó jelenlévő képviselőinek a nagypapa, Gogola István. „A közös bemutatkozást bő másfél éve tervezzük, s lám, most eljött a nagy pillanat.” A család legidősebb tagja elmondta, hogy öröme szolgál az unokáknak a művészet iránti elköteleződése, s hogy szívesen elbeszélget velük egy-egy elkészült mű kapcsán. Érdekes, hogy a lányoknak akadnak közös munkáik is. „Boldog az az ember, aki meglátja a szépet abban is, amelyet más esetleg észre sem vesz”, hangsúlyozta Gogola István.

badban való festés számára továbbra is nagy élményt jelent, ám ott egy nagyobb kép kapcsán többnyire csak a vázlat készül el, majd ezt követi a hosszabban tartó műhelymunka.

Végezetül Kulin Ágnes elmondta, hogy a kiállításra tervezett programok sora a jövő héten kezdődik el, amikor is meghirdetik a művészetpedagógiai foglalkozásokat, s amelyeket ezúttal a családfa témakörre építik. A családfa képzőművészeti eszközökkel való bemutatására természetesen számítanak a Gogola család művészeinek közreműködésére is, hangsúlyozta a galéria kurátora.

Eszenyi Gábor

Tréning a lelki állóképességért

Erős pedagógus, erős személyiség

A tanári hivatás nem csupán a tudás átadását jelenti – a pedagógusok nap mint nap komoly lelki és érzelmi kihívásokkal néznek szembe. A folyamatos teljesítménykényszer, az elvárások, a felelősség és a gyorsan változó oktatási környezet egyaránt próbára teszik a pedagógusok stressztűrő képességét, lelki egyensúlyát és önértékelését. Éppen ezért kiemelten fontos, hogy a tanárok megfelelő pszichológiai támogatást és fejlesztési lehetőségeket kapjanak saját mentális jóllétük érdekében.

E szemlélet jegyében került sor október 17-én a „Személyiségfejlesztő tréning pedagógusok számára” című pedagógiai és pszichológiai műhelyfoglalkozásra, amelynek célja a stressztűrő-képesség növelése, a kiegészítő megelőzése, az önbecsülés erősítése, valamint a megküzdési erőforrások tudatosítása és fejlesztése volt.

A program a Beregszászi Módszertani Fórum rendezvényesorozat keretében valósult meg, melynek újabb állomásként a Kárpátaljai Megyei Tanács fenntartásában működő Kárpátaljai Pedagógus-továbbképző Intézet Beregszászi Tagozata biztosított méltó helyszínt.

A tréningen összesen 11 pedagógus vett részt, akik elkötelezetten és aktívan kapcsolódtak be a személyiségfejlesztő gyakorlatokba, önismereti feladatokba és közös gondolkodásba.

A szakmai nap megnyitásként Gabóda Béla, a Kárpátaljai Pedagógus-továbbképző Intézet Közintézmény Beregszászi Tagozatának vezetője köszöntötte a megjelent pedagógusokat. Üdvözlő beszédében hangsúlyozta a pedagógusok mentális egészségének és személyes jólétének fontosságát, kiemelve, hogy a tanári hivatásban való hosszú távú helytállás alapja a belső egyensúly és a tudatos önfejlesztés. Hozzátette, hogy az ilyen típusú tréningek – túl a szakmai fejlődésen – lehetőséget teremtenek a feltöltődésre, az egymást támogató közösség élményére és a kiegészítő megelőzésére is. Bátorította a résztvevőket, hogy nyitottan és aktívan vegyenek részt a foglalkozáson, hiszen – mint fogalmazott – „a pedagógus is ember, akinek joga van megállni, újra épülni és megerősödni”.

A szakmai nap programja gazdag és sokrétű szakmai élményt kínált a résztvevő pedagógusok számára. A jelenlévők nem csupán elméleti előadásokat hallgathattak meg, hanem interaktív tréningfoglalkozásokon is részt vehettek, ame-

lyeket a pszichológia és pedagógia területének elismert szakemberei vezettek.

A nap első felében Gogola István, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Egyetem Felsőfokú Szakképző Intézetének pszichológusa tartott előadást „Stresszoldó technikák – stresszkezelési módszerek pedagógusoknak” címmel. A foglalkozás során a résztvevők gyakorlati technikákat ismerhettek meg a mindennapi munka során felgyülemelő feszültség kezelésére, valamint hatékony megküzdési stratégiákat sajátíthattak el a stressz csökkentésére. Az elméleti tudás átadása mellett különös hangsúlyt kapott az önreflexió és a saját élményű gyakorlatok, amelyek segítettek a pedagógusokat abban, hogy felismerjék saját belső erőforrásaikat.

Ezt követően Csapák Éva, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Egyetem Pedagógia, Pszichológia, Tanító, Óvodapedagógia és Oktatási

Intézményvezetés Tanszékének adjunktusa vezette az önismereti fejlesztő tréninget, amely egy különleges, meseterápiás módszerre épült. A résztvevők a mese eszköztárára keresztül – történetalkotáson, szereplőazonosításon és szimbolikus gondolkodáson keresztül – közelebb kerülhettek saját belső világukhoz. A mese, mint eszköz lehetőséget adott az önismeret mélyítésére, az érzelmek tudatosítására és a személyes megküzdési stratégiák újragondolására. A kreatív és játékos gyakorlatok egyúttal inspiráló,

kozas középpontjában az önbecsülés erősítése, a pozitív énkép kialakítása, a lelki ellenálló-képesség fejlesztése, valamint a hatékony kommunikáció szerepe állt a pedagógusi pályán.

A tréning során a résztvevők különféle pszichológiai és interaktív gyakorlatokon keresztül tapasztalhatták meg, hogyan lehet tudatosabban bánni a belső erőforrásaikkal, miként ismerhetik fel és erősíthetik meg személyes értékeiket. Kiemelt figyelmet kapott a kommunikáció szerepe is mint kulcsfontosságú eszköz a mindennapi pedagógiai helyzetek kezelésében, a konfliktusok megelőzésében, valamint az önérvényesítés és az empátikus kapcsolatteremtés szempontjából.

A páros és kiscsoportos feladatok elősegítették a bizalom kialakulását, a nyílt megosztást és az egymásra való odafigyelést, ami nemcsak a tréning légkörét tette különösen bensőségesé, de rávilágított arra is, hogy a tudatos, értő kommunikáció elengedhetetlen a belső harmónia és a szakmai hatékonyság megőrzéséhez. A résztvevők gyakorlati eszközöket kaptak ahhoz, hogyan tudják megerősíteni saját kommunikációs stílusukat, valamint hogyan lehet a kapcsolataikban is tudatosabban, önazonosan jelen lenni.

A tréningnap minden programját hozzájárult ahhoz, hogy a pedagógusok feltöltődve, megerősödve, új szemlélettel és konkrét eszközökkel térjenek vissza mindennapi nevelő-oktató munkájukhoz.

Gabóda Béla

Megjelent a Magyar Múza ünnepi száma

A Magyar Újságírók Közössége 1992-ben alakult meg a MÚOSZ-ból kivált nemzeti érzelmű újságírókból, Kósa Csaba vezetésével. Az alapító vezető halála után dr. Lovas Dániel lett a szakmai szervezet elnöke 2016-ban. Ő volt az, aki főszerkesztőként 2017-ben újraindította a Magyar Múza című kulturális folyóiratot. Idén össze ünnepeljük a lapunk nyolcadik születésnapját, ami valójában tíz, hiszen 2008-ban és 2009-ben már megjelent a mostani kiadvány elődje. Októberben már a 38. szám jött ki a nyomdából, a MÚK ünnepi rendezvényére időzítve.

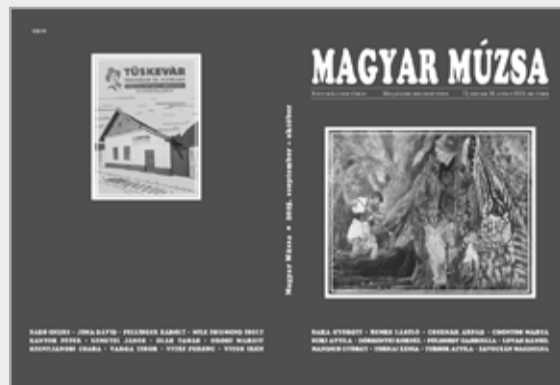
Fellinger Károly:

Felvidéki koszorú (részlet)

*Kivégzése előtt gyertyaláng mellett ült,
Horatius könyvbe mélyedt, belemerült.
Tizenegyediként kötéllel nyakában,
amnyit mondott büszkén, mindig csak szolgáltam.*

Az ünnepi számot a szerkesztőség Fekete István emlékének ajánlotta, több írás is a nagy magyar íróval foglalkozik, aki mindmáig a legolvasottabb szerzőnk. Kántor Péter tanulmányának címe: Klasszikus életmű, irodalmi határvonalak nélkül Fekete István író világa. Szeptember 17-én nyílt meg Kunszentmártonban a Tüskevár Fekete István Emlékház. A kezdeményezést Mártonfi Benke Márta, lapunk szerkesztője indította el, aki ehhez a saját ingatlanját biztosította. Az általa vezetett Képzőművészeti rovatban egész oldalas összeállítás található a témában. Itt olvashatjuk *A példa közösségteremtő ereje. Fekete István emlékház* című írását, a Chicagóban élő ifjabb Fekete István levelét, Vári FABIÁN László Kossuth-díjas kárpátaljai költő gondolatait Fekete Istvánról. Ezen kívül Závogyán Magdolna kulturális államtitkár *Fekete István népszerűség-*

ének titka: életérzés és tanítás című értekezését is leközzöltük, ami elhangzott az emlékház megnyitóján. Érdekes kordokumentum Fekete István levele: Kiss Árpádekhöz. Az író két-éves kunszentmártoni tartózkodása alatt sokszor volt vendég a családnál, kapcsolatuk később is megmaradt. Az emlékház a Kiss családdal szomszédos, utóbbi falán egy tábla állít emléket Fekete Istvánnak. Az új szám elü-

ső borítóján Rádóczy Gyarmathy Gábor Fekete István emlékezete című festménye, a hátoldalon pedig a kunszentmártoni Fekete István Emlékház plakátja látható.

Szepesi Zsuzsanna:
Fohász értük (részlet)

*Uram! Tudom, imám
régén szállt feléd,
és öröömöm, gondom
is rég tartam eléd.
Így most félve fohászokdom.
Mert elborít a lattenet,
s a vad kétség lassan eltemet,
nem beszélhetek mással,
csak veled.*

Immár harmadszor adunk teret a *Bábelcsendje* című, nemzetek fölött átívelő csoportnak, akik már többször rendeztek iro-

dalmi találkozót a MÚK székhelyén. A Csizstay Gizella és Mandics György vezette csapatban olyan kiváló költők vannak, mint Valeria Bilt, Mirella Duma, Sorin Grecu, Sántha Attila, Szergej Pancirev, Vigdovits György, Krivcsanskaja-Lupu Nonna stb. A verseik alkotják az összeállítást.

Oláh András:

Nem ugyanazok vagyunk (részlet)

*tudom nem ugyanazok vagyunk már
– rég elmosogattál és kidobtad a szennyest
kiürítetted a szemetest
mert voltak fontosabb dolgok
mint a féltékeny múlt*

Kiváló prózai alkotásokból válogathattunk. Külön öröm a számomra, hogy a Szegvári Irodalmi Kör pályázatának, ahol benne voltam a zsűriben, mindhárom nyertese – Salánki Anikó, Bede Erika és Györkey – írása is bekerült a lap-számba. A Debrecenben élő M. Fehérvári Judit *„Hic locus est ubi mor”* című műve mellett, B. Tóth Klára *Sziren palletával*, Czibak Ilona *Éhes szájuak* és Bene János *Apám keze* című műve is olvasható a lapban. Az utóbbi azért is érdekes, mert tartalmazza az édesapja versét is, amit a fiának írt.

Benke László:

Vámpírok bálja (részlet)

*Ti nem lesztek jobbák soha!
Sok-sok szegényt ma is megöltetek
Ukrajnában, Afrikában,
ahol háborúk dúlnak,
ahol csak öletni szóttyan úri kedvetek.*

Kántor Péter írása mellett még három tanulmány került be a lapszámba. Csernák Árpád művének címe *Ott már csak a színek és hangok ...*, Mile Zsigmond Zsolt a híres gyimesi csángó magyarról, Tankó Fülöp Gyugyu bácsiról írt, Varga Tibor költő tanulmányának tárgya kedvenc költője, József Attila.

Erős a felhozatal a recenziókból is, az új számban pontosan öt könyvajánlót olvashat a nagyerőmű. Bakó Endre Tóthárpád Ferenc nagyszerű *Flört* című verses kötetéről

írt. Volt szerencsém részt venni a budapesti bemutatón, ahol a szerző és Tornai Xénia élvezetes előadással szolgálta ki a közönséget. Dr. Csontos Márta, a folyóiratunk szerkesztője, Jóna Dávid *Erről van szó* című verses kötetét ajánlja, míg Turbók Attila, aki szintén lapunk munkatársa, Orbán Károly *Esszé? Riport? Esszériport* című könyvéről osztotta meg gondolatait. Földesdy Gabriella Kelecsényi László legújabb regényét elemezte. Egy jó lokálpatriótához híven, én Stók Lajos viski vadász *Vadász emlékek Kárpátaljáról* című munkáját ajánlom a nagyerőmű figyelmébe.

Turbók Attila:

Fókusz Tornyában (részlet)

*Kis széken ül az óriás
Béklyözza sík arany távlat.
Órízje sugaras késnek,
bárdolója a homálynak...*

A Magyar Múzsánál már hagyomány, hogy a legnépesebb a vers kategória. A kiemelt versek mellett még megemlíteném Jóna Dávid *Nagyapámról*, Radnai István *Az örület peremén*, Vitéz Ferenc *Seneca olvasása közben* és Lajtos Nóra *Tarlón hagyott idő* című költeményét. Rajtuk kívül még számos kiváló verset olvashatnak Orosz Margit, Vitos Irén, Szentjánosi Csaba, Büki Attila, Sente B. Levente, Vas-kó Ágnes, Csontos Márta, Baka Györgyi, Oláh Tamás, Stonawski Tamás, Ádám Tamás, Szabó S. András, Pethő Lorand, Nagy Antal Róbert és Csák Gyöngyi tollából.

Döbrentei Kornél Kossuth-díjas költő ezúttal versfordítással jelentkezett, Antonio Vivaldi *A négy évszak* című művét ültette át magyar nyelvre.

Madár János József Attila-díjas költő az alábbi négy sorossal búcsúzik a folyóiratunktól.

Hangulatjelentés

*Olyan vagyok, mint a kő,
Sziklák verdesik arcomat.
Kivel kell megvívnom?!
Utolsó – harcomat?!*

Lengyel János,
a Magyar Múza szerkesztője

Tetőfedést, csatornázást vállalok anyaggal vagy anélkül, valamint metálcserép, kerítéslemez, stablon lemezek méretre vágva (drágább és olcsóbb anyagból). Mob.: 066-0820366.

Magyarországi munkavégzésre veszünk fel dolgozót, istálló munkára, lovak ellátására. A munkahelyet hosszú távon tudjuk biztosítani. Megbízható dolgozó jelentkezését várjuk, aki hosszú távon, stabil munkahelyen szeretne dolgozni. A munkahelyen teljes ellátást biztosítunk, amiben benne van teljes étkezés egész napra és szállás, hazajárás havonta. Fizetés egy hónapra: 400.000 Ft. és a teljes ellátás. Mob.: +3620-955-1012.

Eladó egy elektromos Kárpáti sütő. Mob.: 095-3260426. ***

Új vetőgép eladó. Mob.: 095-3260426. ***

Munkácson, Várpalánkan eladó egy családi ház, pince, udvar, gyümölcsöskert. Mob.: 099-3515519, 095-3260426. ***

Eladó egy nagy női bicikli, valamint egy összecsukskható kis bicikli. Mob.: 066-5606813. ***

Eladó 2 darab vadonatúj ajtó 60x200 cm. Mob.: 095-3260426.

Beregszászban jó állapotban lévő női bicikli eladó. Ára 2500 hr. Mob.: 066-3967011. ***

Beregszászban jó állapotban lévő 3 fiókos fagyaszűtőszekrény eladó. Mob.: 066-3967011.

БУДІВЕЛЬНО-МОНТАЖНІ РОБОТИ:
ВОДОПРОВІДИ, КАНАЛІЗАЦІЙНІ МЕРЕЖІ, ОЧИСТНІ СПОРУДИ

РЕАЛІЗАЦІЯ
ПОЛІЕТИЛЕНОВИХ ТРУБ; З'ЄДНУВАЛЬНИХ ДЕТАЛЕЙ ЗАПІРНОЇ АРМАТУРИ; ЗВАРЮВАЛЬНЕ ОБЛАДНАННЯ (опт та роздріб); ЗАЛІЗОБЕТОННІ ВИРОБИ (АРМОВАНІ КИЛЬЦЯ, ПІЛІТКИ)

РОБОТИ ЕКСКАВАТОРА, АСЕНІЗАЦІЙНІ РОБОТИ
ВИКОНУЄМО ПРОКОЛИ ҐРУНТУ ПІД ТРУБОПРОВІДИ ТА ПРОЧИСТНІ КАНАЛІЗАЦІЙНІ МЕРЕЖІ

068 347 01 33 • 097 376 98 84

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Kárpátaljai Ferences Misszió Alapítvány (KFMA) a „Magyar Kultúráért Kárpátalján Alap” bevételéből pályázatot hirdet a Kárpátalján működő vagy alakuló magyar gyermek- és ifjúsági néptáncsoportok támogatására. A pályázaton intézmény és magánszemély egyaránt részt vehet.

Pályázni lehet:

- működő gyermek- és ifjúsági néptáncsoport támogatására,
- új gyermek- és ifjúsági néptáncsoport létrehozására.

A pályázat beérkezési határideje:

2025. november 20.

24.00 (közép-európai idő szerint)

A kitöltött pályázati űrlapot a következő címre kérjük eljuttatni: iroda@ferences.hu

A nyertes pályázatok támogatásának átadására 2025. decemberében kerül sor.

A pályázattal kapcsolatban felmerülő kérdéseket az iroda@ferences.hu címére lehet elküldeni.

A pályázat részleteiről a www.ferences.hu címen olvashat.

Радіо Пульс FM 92,1

A TE RITMUSOD

www.pulzusfm.eu

Загублене свідоцтво про загальну середню освіту № 7265786, видане на ім'я Гешур Марії Федорівни середньою школою № 5 м. Берегове Закарпатської області, вважати недійсним.

Загублене свідоцтво про здобуття повної загальної середньої освіти АК № 49666312, видане 27.06.2017 року Берегівською загальноосвітньою школою I-III ступенів № 4 з угорською мовою навчання імені Лайоша Кошута Берегівської міської ради Закарпатської області на ім'я Варга Оршоля Бейлівна, вважати недійсним.

Felhívás

XX. Kárpátaljai Tudományos Diákköri Konferencia – 2026. május 15.

A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola és a „GENIUS” Jótékonyági Alapítvány az Országos Tudományos Diákköri Tanács TDK Határok nélkül (HTDK) programjával együttműködve, a Kulturális és Innovációs Minisztérium, a Nemzeti Tehetség Program, valamint a Magyar Kormány, Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkárság és a Bethlen Gábor Alap támogatásával meghirdeti a jubileumi XX. Kárpátaljai Tudományos Diákköri Konferenciát (XX. KTDK), amely minden év tavaszán az Ukrán Tudomány Napja alkalmából kerül megrendezésre.

A konferencia időpontja és helyszíne: 2026. május 15., II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Beregszász.

A KTDK célja: a kárpátaljai felsőoktatásban tanuló magyar nyelvű szakmai önképzésének és kapcsolatépítésének ösztönzése.

A XX. KTDK-t olyan, Kárpát-medencei hatókörű tudományos-művészeti hallgatói fórumként szervezzük, amely segíti e teljes régióban az egyetemista-főiskolás fiatal kutatók és befogadó műhelyeik között új tudományos és emberi kapcsolatok megteremtését, a már létező kapcsolatok elmélyítését.

A konferenciára a Kárpát-medence minden felsőoktatási intézményének osztatlan, alap- és mesterképzésben résztvevő hallgatója nevezhet pályamunkát.

Nevezni önképzési céllal készült diáktudományos tevékenységet dokumentáló pályamunkával lehet, amibe beleértendő az alapszakos diplomamunkák is.

A konferencia nyelve a magyar. Kivételt jelentenek az idegen nyelvű filológiai témájú munkák, amelyek a célnyelven is bemutatathatók.

A konferencia a kárpátaljai felsőoktatásban résztvevők számára a XXXVIII. OTDK-ra delegáló első forduló (intézményi) konferencia is.

A Szervezőbizottság kéri a pályázókat, hogy a pályamű és az összefoglaló elkészítésénél tartsák be az Országos Tudományos Diákköri Konferencia megfelelő szekciójának formai követelményeit, melyek a <https://otdk.hu/otdk2025/szekciok-felhivasai/> oldalon található meg minden szekció 1. sz. mellékletében.

A konferencia szekciói lefedik a kárpátaljai magyar vonatkozású felsőoktatásban szereplő valamennyi szakterületet, amelyek az OTDK szekciók sorrendjében a következők: agrártudomány, biológia, fizika, földtudományok, matematika; humán tudományok, informatika, kémia, vegyipar, közgazdaságtudomány, műszaki tudományok, művészetek és művészettudomány, orvosi- és egészségügy, pedagógia, pszichológia, tanulás- és tanításmódszertan, társadalomtudomány.

E szakterületeken kívüli témák nevezése előtt, kérjük, egyeztessenek a szervezőkkel.

A konferenciára nevezni az alábbi regisztrációs felületen van lehetőség:

<https://forms.gle/Ytwftx1CmcnMxf8g7>

A nevezési laphoz csatolni kell elektronikus formában a bemutatásra szánt pályamunka összefoglalóját (a hallgató és a vezetőtanár aláírásával ellátva), a munka eredetiségét (plágium kizárását) igazoló becsületbeli nyilatkozatot, valamint az összes szerző hallgatói jogviszonyát igazoló dokumentumot.

A konferencia nevezési dokumentumait papíralapon is várjuk!

A nevezési lap letölthető „GENIUS” Jótékonyági Alapítvány oldaláról, vagy személyesen igényelhető az Alapítvány irodájában.

A nevezési dokumentumokat legkésőbb 2026. március 6., 09.00 óráig várjuk.

A PÁLYAMUNKA BEKÜLDÉSE:

A bemutatásra szánt pályamunkát (dolgozat) kizárólag elektronikus formában legkésőbb

2026. március 6., 09.00 óráig lehet feltölteni a regisztrációs felületre, illetve elküldhető az genius.kftt@kmf.org.ua vagy a ktkd.info@gmail.com címre.

A határidő után érkezett pályamunkák szakmai bíráltatására és bemutatására nincs mód!

Minden benyújtott pályamunka szakértői bírálatot kap.

A bíráló szakértők és a konferencia zsűritagjainak felkérése az Országos Tudományos Diákköri Tanács TDK Határok Nélkül (HTDK) programjának szakmai segítségével történik.

A pályázók az elkészült szakmai bírálatokat azok elkészülésével párhuzamosan, folyamatosan, de legkésőbb a konferencia előtt egy héttel megkapják.

A pályamunkákat három opponens értékeli, akik pontszámokkal látják el a munkákat. Minden hallgató az opponensek által adott pontszámokkal indulnak a konferencián.

A pályamunka és az előadás értékelési szempontjai megtekinthetőek a www.kmf.uz.ua és a www.genius-ja.uz.ua honlapokon.

A konferencián résztvevő előadók számára nevezési, regisztrációs díj nincs.

További információ az alábbi elérhetőségeken kapható: „GENIUS” Jótékonyági Alapítvány, 90202 Beregszász, Kossuth tér 6., Ukrajna Tel.: + 380-31-24-2-50-12 (149-es mellék) E-mail: genius.kftt@kmf.org.ua honlap: www.genius-ja.uz.ua

KRIMI

Szörnyű baleset Ungváron, 18 éves lány lelte halálát

Tragikus kimenetelű karambol történt csütörtökre virradóan a kárpátaljai megyeszékhelyen.

A belvároshoz közeli Szobrác utcában egy Skoda Superb típusú személyautó nagy sebességgel fának csapódott, a kocsis felismerhetlenségig összetört.

A járművet egy 20 éves munkácsi fiatalember vezette, ő túlélte a balesetet, súlyos állapotban szállították kórházba. Utasa, egy 18 éves ungvári fiatal lány viszont az életét veszítette. A mentősök már nem tudtak segíteni rajta.

Félholtra vertek egy idős asszonyt Aknaszlatinán

Fejsérüléssel szállították kórházba egy 71 éves aknaszlatinai nyugdíjast a sürgősségi mentőszolgálat munkatársai.

Az esetről az intézmény munkatársai értesítették a rendőrséget, mivel az idős asszony bűncselekmény következtében sérülhetett meg. Anyomozók elfogtak egy helyi lakost, aki fizikailag bántalmazta az idős nőt.

A nyomozás jelenlegi állása szerint a 34 éves támadó rossz viszonyt ápolt a sértettel, akit félholtra vert

az otthonában. A soron következő nézeteltérés tetlegességig fajult, amikor a férfi egy doronggal többször is lesújtott az áldozatára, majd egy székkel is fejbe verte haragosán.

A mentősök magatehetetlen állapotban találtak rá a sérülte. A gyanúsított fogdába került, ellenében büntetőeljárás fogantatott. Tettéért akár 8 évig tartó börtönbüntetés is kiszabható. A nyugdíjas jelenleg is kórházi ápolásra szorul, írja a Suspilne hírportál.

A baleset következtében egy gyerek is kórházba került a Técsői járásban

A rendőrség személyi sérüléssel járó közlekedési baleset okozása miatt folytat eljárást, ami a Técsői járáshoz tartozó Bedevlja (Bedőháza) településen történt.

A nyomozás jelenlegi állása szerint egy 35 éves állampolgár haladt át a településen, amikor az egyik kijelölt gyalogátkelőn elgázolt egy 12 éves gyermeket, aki az úttest túloldalára akart átkelni. A sofőr megpróbálta elkerülni a balesetet, aminek következtében egy beton-

oszlopnak hajtott, majd az árokba borult.

Az autó tulajdonosa be-szorult a járműbe, ahonnan a tűzoltók szabadították ki. A helyszínen érkező sürgősségi mentőszolgálat munkatársai a kisfiút, valamint a sofőrt is súlyos sérülésekkel szállították kórházba. Az asszonytól vérmintát vettek, a kiderítésék, józan volt-e a baleset ideje alatt. Amennyiben beigazolódik, hogy a járművezető figyelmenlensége miatt történt a baleset, a bíróság 8 évig tartó börtönbüntetésre is ítélni.

Életfogytiglani börtönt kapott a palágykomoróci gyerekgyilkos

A Kárpátaljai Fellebbviteli Bíróság helyben hagyta azt az ítéletet, amely életfogytiglani szabadságvesztésre ítélte azt a férfit, aki 2021-ben különös kegyetlenséggel halálra verte tízéves mostohalányát, Majját.

A nyomozás szerint a férfi ittas állapotban, dührohamában támadt rá a kislányra, akit kézzel, lábbal, majd egy faasztal lábával ütlegelt. Az orvosszakértői jelentés legalább 75 ütést állapított meg a gyermek testén. A bántalmazás során a kislány öt éves húga sem maradt sértetlen: legalább tizenkét ütést szenvedett el, arcán és testén kiterjedt vérálfutásokat találtak.

A tragédia estjén a gyerekek sem orvosi, sem szülői segítséget nem kaptak. A férfi és az anya egy-egy szörűen lefeküdtek aludni, miközben a két kislányt magukra hagyták. A túlélő hűg később elmondta: egész éjjel a nővérét próbálta ébresztgetni, de hajnalra észrevette, hogy Maja

már nem lélegzik. A súlyos belső sérülések következtében a gyermek a helyszínen életét veszítette.

A rendőrség még aznap este elfogta a férfit, aki azóta is őrizetben volt. A bíróság szándékos, különös kegyetlenséggel elkövetett emberölés és kiskorú bántalmazása miatt mondta ki a bűnösnek, és a lehető leghosszabb büntetést, életfogytiglani börtönt szabott ki rá.

A gyermek anyja ellen külön eljárás folyik. A nő jelen volt az események idején, látta a bántalmazást, de nem avatkozott közbe, és nem hívott segítséget. Őt kiskorú életét veszélyeztető mulasztással vádolják. Ügyét jelenleg az Ungvári Városi Bíróságon tárgyalják.

A kisebbik lány édesapjánál él, és pszichológiai rehabilitáción vesz részt. A hatóságok szerint a gyerekek hosszú távú lelki támogatásra szorul, hiszen saját szemével látta nővére halálát.

Köszöntjük Emma nevű olvasóinkat! Hétfő November 24.

RTL 04:30 Teleshop 05:00 Monk - A flúgos nyomozó 06:00 Reggeli 09:30 Született feleségek 10:35 Teleshop 11:10 Kész Átverés 11:35 Most Wanted - A hajszja 13:00 RTL Híradó 13:35 Dr. House 14:50 Barátok közt 15:30 Castle 16:35 Drága örökösök 18:00 RTL Híradó - Esti kiadás 18:55 Fókusz 20:00 Jobb később, mint soha! 21:15 Mellékhatás 22:40 RTL Híradó - Késő esti kiadás 23:15 XXI. század - a legendák velünk élnek 23:50 Flúgos páros 01:05 Dr. House 05:20 Családi titkok 06:15 Mokka 08:45 Mokkacino 09:40 Teleshop 11:20 Csapdába csalva 12:00 Tények délben 12:30 Walker, a texasi kopó 13:30 Walker, a texasi kopó 14:35 Garcia asszony és lányai 15:40 Az aranyifjú 16:45 A búcsúlevél 18:00 Tények 18:45 Tények Plusz 19:45 Házasság első látásra 21:20 Lakásvadászok 22:35 Vigyázat, gyerekkel vagyok! 00:40 Tények extra 01:15 A hegyi doktor 05:15 Család-barát 05:55 Himnusz 05:58 Mindennapi 06:00 Híradó 06:30 Nemzeti Sporthíradó 06:35 Időjárás-jelentés 06:45 Vers mindenkinek 06:50 Közlemből - Roma magazin 07:15 Domovina 07:40 Magyar világ 08:05 Önök kérték! 08:35 Bor, mámor, szerelem 09:35 Család-barát 10:05 Egy Perc Híradó 10:06 Időjárás-jelentés 10:15 Leyla 11:10 Család-barát 12:00 Déli harangszó 12:01 Híradó 12:35 Nemzeti Sporthíradó 12:45 Időjárás-jelentés 12:49 Agenda plusz 13:00 Nemzeti Sporthíradó 17:00 Nemzeti Sporthíradó 17:15 Kézilabda-magazin 18:15 Góóó! 19:15 Felvezető műsor 20:00 Merkantil Bank Liga 22:00 Értékelő műsor 22:15 Nemzeti Sporthíradó

Köszöntjük Katalin nevű olvasóinkat! Kedd November 25.

RTL 04:30 Teleshop 05:00 Monk - A flúgos nyomozó 06:00 Reggeli 09:30 Született feleségek 10:35 Teleshop 11:10 Agymenők 11:30 Jobb később, mint soha! 13:00 RTL Híradó 13:35 Dr. House 14:50 Barátok közt 15:30 Castle 16:35 Drága örökösök 18:00 RTL Híradó - Esti kiadás 18:55 Fókusz 20:00 Jobb később, mint soha! 21:05 Mellékhatás 22:25 RTL Híradó - Késő esti kiadás 23:00 Házon kívül 23:55 UEFA Bajnokok Ligája 2025-2026 00:30 Flúgos páros 05:20 Családi titkok 06:15 Mokka 08:45 Mokkacino 09:40 Teleshop 11:20 Csapdába csalva 12:00 Tények délben 12:30 Walker, a texasi kopó 13:30 Walker, a texasi kopó 14:35 Garcia asszony és lányai 15:40 Az aranyifjú 16:45 A búcsúlevél 18:00 Tények 18:45 Tények Plusz 19:45 Kincsvadászok 21:20 Lakásvadászok 22:40 Vigyázat, gyerekkel vagyok! 00:40 Tények extra 01:15 A hegyi doktor 05:15 Család-barát 05:55 Himnusz 05:58 Mindennapi 06:00 Híradó 06:30 Nemzeti Sporthíradó 06:35 Időjárás-jelentés 06:45 Vers mindenkinek 06:50 Srpski ekran 07:15 Unser Bildschirm 07:40 Őt kontinens 08:05 Önök kérték! 08:35 Bor, mámor, szerelem 09:35 Család-barát 10:05 Egy Perc Híradó 10:06 Időjárás-jelentés 10:15 Leyla 11:10 Család-barát 12:00 Déli harangszó 12:01 Híradó 12:35 Nemzeti Sporthíradó 12:45 Időjárás-jelentés 12:49 Agenda plusz 13:00 Nemzeti Sporthíradó 13:00 Melissa, a Zöld Völgy lánya 13:50 Családi kör 14:30 Királyi konyha 14:55 Családi kör 15:25 Egy Perc Híradó 15:27 Időjárás-jelentés 15:30 Önök kérték! 16:00 Ridikül 17:00 Agytorna 17:25 Izórzók - Takarékos konyha

Köszöntjük Virág nevű olvasóinkat! Szerda November 26.

RTL 04:30 Teleshop 05:00 Monk - A flúgos nyomozó 06:00 Reggeli 09:30 Született feleségek 10:35 Teleshop 11:10 Nevezz csak! 11:20 Agymenők 11:40 Jobb később, mint soha! 13:00 RTL Híradó 13:35 Dr. House 14:50 Barátok közt 15:30 Castle 16:35 Drága örökösök 18:00 RTL Híradó - Esti kiadás 18:55 Fókusz 20:00 Jobb később, mint soha! 21:20 Mellékhatás 22:30 RTL Híradó - Késő esti kiadás 23:10 UEFA Bajnokok Ligája 2025-2026 23:45 Két pasi - meg egy kicsi 00:50 Két pasi - meg egy kicsi 05:20 Családi titkok 06:15 Mokka 08:45 Mokkacino 09:40 Teleshop 11:20 Csapdába csalva 12:00 Tények délben 12:30 Walker, a texasi kopó 13:30 Walker, a texasi kopó 14:35 Garcia asszony és lányai 15:40 Az aranyifjú 16:45 A búcsúlevél 18:00 Tények 18:45 Tények Plusz 19:45 Kincsvadászok 21:20 Lakásvadászok 22:35 Vigyázat, gyerekkel vagyok! 00:40 Tények extra 01:15 A hegyi doktor 05:15 Család-barát 05:55 Himnusz 05:58 Mindennapi 06:00 Híradó 06:30 Nemzeti Sporthíradó 06:35 Időjárás-jelentés 06:45 Vers mindenkinek 06:49 Hrvatska Kronika 07:15 Ecranul nostru 07:40 Mesterember leszek 08:05 Önök kérték! 08:35 Bor, mámor, szerelem 09:35 Család-barát 10:05 Egy Perc Híradó 10:06 Időjárás-jelentés 10:15 Leyla 11:10 Család-barát 12:00 Déli harangszó 12:01 Híradó 12:35 Nemzeti Sporthíradó 12:45 Időjárás-jelentés 12:49 Agenda plusz 15:00 Kosárlabda-magazin 15:45 MOL női vízilabda OB I 17:00 Nemzeti Sporthíradó 17:15 #csakahonvéd 17:50 Női kézilabda világbajnokság 19:30 Boxutca 20:20 Női kézilabda világbajnokság

Köszöntjük Virgil nevű olvasóinkat! Csütörtök November 27.

RTL 04:10 Teleshop 05:00 Monk - A flúgos nyomozó 06:00 Reggeli 09:30 Született feleségek 10:35 Teleshop 11:10 Nevezz csak! 11:20 Jobb később, mint soha! 13:00 RTL Híradó 13:35 Dr. House 14:50 Barátok közt 15:30 Castle 16:35 Drága örökösök 18:00 RTL Híradó - Esti kiadás 18:55 Fókusz 20:00 Jobb később, mint soha! 21:15 Mellékhatás 22:45 RTL Híradó - Késő esti kiadás 23:20 Brandmánia 23:55 Két pasi - meg egy kicsi 00:55 Két pasi - meg egy kicsi 05:20 Családi titkok 06:15 Mokka 08:45 Mokkacino 09:40 Teleshop 11:20 Csapdába csalva 12:00 Tények délben 12:30 Walker, a texasi kopó 14:35 Garcia asszony és lányai 15:40 Az aranyifjú 16:45 A búcsúlevél 18:00 Tények 18:45 Tények Plusz 19:45 Kincsvadászok 21:20 Lakásvadászok 22:40 Tények gazdasági különkiadás 23:00 Vigyázat, gyerekkel vagyok! 01:00 Tények extra 01:35 A hegyi doktor 05:15 Család-barát 05:55 Himnusz 05:58 Mindennapi 06:00 Híradó 06:30 Nemzeti Sporthíradó 06:35 Időjárás-jelentés 06:45 Vers mindenkinek 06:50 Barangolások 07:15 P'amende 07:40 Erdei utakon 08:05 Önök kérték! 08:35 Bor, mámor, szerelem 09:35 Család-barát 10:05 Egy Perc Híradó 10:06 Időjárás-jelentés 10:15 Leyla 11:10 Család-barát 12:00 Déli harangszó 12:01 Híradó 12:35 Nemzeti Sporthíradó 12:45 Időjárás-jelentés 12:49 Agenda plusz 13:00 Nemzeti Sporthíradó 13:00 Melissa, a Zöld Völgy lánya 13:55 Családi kör 14:30 Királyi konyha 14:55 Családi kör 15:25 Egy Perc Híradó 15:28 Időjárás-jelentés 15:30 Önök kérték! 16:00 Ridikül 17:00 Agytorna 17:25 Izórzók - Takarékos konyha 18:00 Híradó 18:25 Nemzeti Sporthíradó 18:35 Időjárás-jelentés 18:45 Egy csipetnyi IZÓRZÓK 18:50 Leyla 19:35 Mindennapi 19:45 Bor, mámor, szerelem 20:40 SzerencsePerc 20:50 Puskás Ausztráliában 22:05 Kenő 22:10 Időjárás-jelentés 22:20 Brown atya 23:10 Erdei utakon 05:00 Híradó 05:20 Időjárás-jelentés 05:23 Angol nyelvű hírek 05:25 Német nyelvű hírek 05:29 Orosz nyelvű hírek 05:30 Kínai nyelvű hírek 05:35 Nagy pillanatok 05:45 Édes anyanyelvünk 05:50 Hetedhét kaland 06:00 M2 matricák - Hevül a vegyület 06:10 Esély 06:35 Kék bolygó 07:00 Magyar gazda 07:20 Időjárás-jelentés 07:25 Mindennapi 07:28 Librettó 08:25 Családi kör 09:05 Jó ebédhez szól a nóta 09:40 Idősebbek is elkezdhetik - Teletorna 09:45 Agytorna 10:05 Élő egyház 10:30 Isten kezében 10:55 Lét-Ige - protestáns magazin 11:30 Székács a köbön 12:55 Öröm-körben 13:00 Híradó 13:20 Időjárás-jelentés 13:21 Agenda plusz 13:25 Srpski ekran 13:50 Unser Bildschirm 14:25 Summa 14:45 Család'25 15:15 M5 História - Történelmi rangadó 16:05 Nagy pillanatok 16:10 Família Kft. 16:30 Família Kft. 17:00 Család-barát 17:35 Család-barát 18:15 Időjárás-jelentés 18:20 Agenda plusz 18:30 Jó ebédhez szól a nóta 19:00 Önök kérték! 19:30 Az örökzöld örökzöldek 20:25 Kérem a következőt! 20:40 Mondák a magyar történelemből 20:50 Puskás Öcsi és barátai 21:00 Egy Perc Híradó 21:01 Időjárás-jelentés 21:04 A Nagyok 21:40 Ridikül 22:35 Sárga pipacsok 07:30 Szabadidő 08:00 Fizz Liga 10:00 Nemzeti Sporthíradó 10:30 Fizz Liga 12:30 Vívó magazin 13:00 Nemzeti Sporthíradó 13:35 UEFA Európa Liga és Konferencia-liga magazin 14:30 Kézilabda-magazin 15:30 Góóó! 16:30 Fradi Tv 17:00 Nemzeti Sporthíradó 17:15 Kosárlabda-magazin

Köszöntjük **Stefánia** nevű olvasóinkat!

Péntek November 28.

RTL

04:30 Teleshop
05:00 Monk - A flúgos nyomozó
Amerikai krimivígjáték-sor.
06:00 Reggeli
09:30 Született feleségek
Am. vígjáték-sor.
10:35 Teleshop
11:10 Agymenők
Am. vígjáték-sor.
11:30 Jobb később, mint soha!
Magyar vígjáték-sor.
13:00 RTL Híradó
13:35 Dr. House
Amerikai filmsor.
14:50 Barátok közt
Magyar filmsor.
15:30 Castle
Amerikai krimisor.
16:35 Drága örökösök
Magyar filmsor.
18:00 RTL Híradó - Esti kiadás
18:55 Fókusz
20:00 Kész Atverés
20:35 Kész Atverés
21:05 Mellékhátas
Magyar thrillersor.
22:35 RTL Híradó - Késő esti kiadás
23:10 Agymenők
Am. vígjáték-sor.
00:00 Agymenők
Am. vígjáték-sor.
00:30 Az
Amerikai horrorfilm

05:20 Családi titkok
06:15 Mokka
08:45 Mokka
09:40 Teleshop
11:20 Csapdába csalva
12:00 Tények délben
12:30 Walker, a texasi kopó
Amerikai akció sor.
13:30 Walker, a texasi kopó
Amerikai akció sor.
14:35 García asszony és lányai
Mexikói dráma sor.
15:40 Az aranyifjú
Török telenovella sor.
16:45 A búcsúlevél
Török dráma sor.
18:00 Tények
18:45 Tények Plusz
19:45 Kincsvadászok
21:20 Lakásvadászok
22:35 Vigyázat, gyerekek vagyok!
00:40 Tények extra
01:15 A hegyi doktor
Német dráma sor.

05:15 Család-barát
05:55 Himnusz
05:58 Mindennapi
06:00 Híradó
06:30 Nemzeti Sporthíradó
06:35 Időjárás-jelentés
06:50 Vers mindenkinek
06:51 Rondó
07:15 Kárpát-medence
07:35 A Nagyk
08:00 Önök kérték!
08:30 Bor, mámor, szerelem
09:35 Család-barát
10:05 Egy Perc Híradó
10:06 Időjárás-jelentés
10:15 Leyla
11:10 Család-barát
12:00 Déli harangszó
12:01 Híradó
12:35 Nemzeti Sporthíradó
12:45 Időjárás-jelentés
12:49 Agenda plusz
12:50 Nagy pillanatok
13:00 Melissa, a Zöld Völgy lánya
Török tévéfilmsor.
13:45 Családi kör
14:30 Királyi konyha
14:55 Családi kör
15:25 Egy Perc Híradó
15:28 Időjárás-jelentés
15:30 Önök kérték!
16:00 Ridikül
17:00 Agytorna
17:25 Izzórók - Takarékos konyha
18:00 Híradó

18:25 Nemzeti Sporthíradó
18:35 Időjárás-jelentés
18:45 Egy csipetnyi IZZÓRÓK
18:50 Leyla
Türkmen tévéfilmsor.
19:30 Mindennapi
19:40 SzerencsePerc
19:45 Bor, mámor, szerelem
Szlovák tévéfilmsor.
20:55 Oscar
Fr. filmvígjáték
22:15 Kenő
22:16 Időjárás-jelentés
22:25 A Larkin család
Angol tévéfilmsor.
23:20 Magyar világ
23:45 Álmodó álmodói
23:55 Egy csodálatos asszony
Török tévéfilmsor.
00:50 Bor, mámor, szerelem
Szlovák tévéfilmsor.

05:00 Híradó
05:20 Időjárás-jelentés
05:23 Angol nyelvű hírek
05:25 Német nyelvű hírek
05:29 Orosz nyelvű hírek
05:30 Kínai nyelvű hírek
05:35 Nagy pillanatok
05:45 Édes anyanyelvünk
05:50 Hetedhét kaland
06:00 M2 matricák - Hevül a vegyület
06:10 Vers mindenkinek
06:15 hadERŐ „Hazámat szolgálom!”
06:40 Magyar világ
07:10 Erdei utakon
07:40 Időjárás-jelentés
07:49 Librettó
08:45 Családi kör
09:25 Jó ebédhez szól a nóta
09:55 Idősebbek is elkezdhetik - Teletorna
10:00 Agytorna
10:26 Mindennapi
10:27 Katolikus krónika
10:50 De őszintén!
10:55 Világ-Vallás
11:10 Neked szól!
11:20 Mécsény Tévjáték
12:55 Piaci történetek
13:00 Híradó
13:20 Időjárás-jelentés
13:21 Agenda plusz
13:25 Rondó
13:50 Kárpát-medence
14:15 Kék bolygó
14:40 Egészségünkre!
15:00 Álmodó álmodói
15:10 Kontúr
16:00 Nagy pillanatok
16:05 Familia Kft.
16:30 Familia Kft.
17:00 Család-barát
17:35 Család-barát
18:15 Időjárás-jelentés
18:20 Agenda plusz
18:25 Jó ebédhez szól a nóta
18:55 Önök kérték!
19:30 Feldobott kő
Magyar filmdráma
21:00 Híradó
21:20 Időjárás-jelentés
21:22 V4 híradó
21:30 Ridikül
22:30 Házibuli
00:35 Hetedhét kaland

07:30 Napos Oldal
08:00 Vízilabda magazin
08:15 Női kézilabda világbajnokság
10:00 Nemzeti Sporthíradó
10:30 UEFA Európa Liga
12:30 Női labdarúgó magazin
13:00 Nemzeti Sporthíradó
13:20 Golf
13:55 Futsal magazin
14:25 Forma-1 - 1. szabadedés
15:40 Góóó!
16:55 Nemzeti Sporthíradó
17:05 Forma-2 - Időmérő
17:45 Európa
18:25 Forma 1 - Sprintidőmérő
19:30 Péntek Esti Foci

Köszöntjük **Taksony** nevű olvasóinkat!

Szombat November 29.

RTL

05:00 Mike és Molly
Am. vígjáték-sor.
06:00 Babar és Badou kalandjai
Kanadai animációs filmsor.
06:45 Mouk
Angol animációs filmsor.
07:05 Molang
Francia-amerikai-angol rajzfilmsor.
07:20 Mesés járgányok
Amerikai animációs filmsor.
07:45 Kacsamesék
Amerikai animációs kalandvígjáték-sor.
08:10 Miki egér játszótéren
Amerikai animációs kalandvígjáték-sor.
08:35 Elena, Avalor hercegnője
Amerikai animációs kalandvígjáték-sor.
08:55 Sárkányok
Am. animációs akciókalandfilm-sor.
09:30 Mike és Molly
Am. vígjáték-sor.
09:55 Agymenők
Am. vígjáték-sor.
10:55 Agymenők
Am. vígjáték-sor.
12:00 Brandmánia
12:45 Kalandozz!
D. Nagy Orsival
Angol játékfilm
13:25 Otthonunk Világa
14:00 Mézengőz
Am.-kanadai animációs kalandvígjáték
15:50 Kungfu Panda 3.
Am.-kínai animációs kalandvígjáték
18:00 RTL Híradó - Esti kiadás
19:00 Fókusz Plusz
19:30 X-Faktor
23:10 Penge 2.
Amerikai akciófilm
01:45 A szél fia
Spanyol kalandfilm

05:00 Teleshop
06:10 Hupikék törpikék
Belga animációs sor.
06:40 Pumukli
Német, magyar, osztrák animációs sor.
07:05 Magyar népmesék
07:10 Kérem a következőt!
Magyar családi sor.
07:20 Vakáción a Mézga család
Magy. vígjáték sor.
07:45 Frédi és Béni, avagy a két kőkorszaki szaki
Am. animációs sor.
08:15 Trendmánia
08:55 GYM TIME
09:30 Innovátor
10:10 Poggyász
10:45 Utazz Velünk
11:25 Göröngyös Utakon
12:00 Scooby!
Amerikai, kanadai animációs film
14:00 Ha eljön Joe Black
Amerikai dráma
18:00 Tények
18:55 Tények Plusz
19:15 Megasztár
23:30 Transporter
Fr., kínai, belga, monacói akció film
01:30 Túl jó nő a csajom
Amerikai vígjáték

05:05 MMA portré
05:55 Himnusz
05:58 Mindennapi
06:00 Híradó
06:30 Nemzeti Sporthíradó
06:35 Időjárás-jelentés
06:45 Vers mindenkinek
06:50 Magyar Krónika
07:20 Divat & dizájn
07:55 Noé barátai
08:20 Pumukli legújabb kalandjai
Német gyerekfilm sor.
08:50 Spirou és Fantasio 2
Animációs filmsor.
09:20 Doc Martin
Angol tévéfilmsor.
10:05 Doc Martin
Angol tévéfilmsor.

10:50 Egy Perc Híradó
10:53 Időjárás-jelentés
11:00 Hazajáró
11:35 Itthon vagy!
12:00 Déli harangszó
12:01 Híradó
12:35 Nemzeti Sporthíradó
12:45 Időjárás-jelentés
12:49 Agenda plusz
12:50 Nagy pillanatok
12:55 Jó ebédhez szól a nóta
13:25 Izzórók: Kátoly
13:55 Fennakadva a fán
15:20 Időjárás-jelentés
15:25 Hogy volt?!

16:15 A kiválasztottak
Angol történelmi filmsor.
17:25 Főmenü: Mátyás
17:50 Mindennapi
18:00 Híradó
18:25 Nemzeti Sporthíradó
18:35 Időjárás-jelentés
18:40 SzerencsePerc
18:45 SzerencseSzombat
19:40 Káprázatos holdvilág
Angol romantikus vígjáték
21:25 Az angol-spanyol kisasszony
Spanyol történelmi kalandfilm
23:10 Kenő
23:15 Időjárás-jelentés
23:25 Taxisofőr
Angol játékfilm
01:20 Egy csodálatos asszony
Török tévéfilmsor.

05:23 Angol nyelvű hírek
05:25 Német nyelvű hírek
05:29 Orosz nyelvű hírek
05:30 Kínai nyelvű hírek
05:35 Nagy pillanatok
05:45 Édes anyanyelvünk
05:50 Magyarország ma
06:10 Uni027
06:35 Novum
07:05 Delta
07:30 Időjárás-jelentés
07:35 Multiverzum
08:05 Folkudvar
08:30 Evangélium
09:05 Kárpát Krónika
10:00 Jó ebédhez szól a nóta
10:30 Hogy volt?!

11:30 Az én lányom nem olyan
Magyar romantikus film
12:55 Nagy pillanatok
13:00 Híradó
13:20 Időjárás-jelentés
13:21 Agenda plusz
13:25 Szabadidő
13:50 Idősebbek is elkezdhetik - Teletorna
14:00 M4 sport+
14:00 Bringasport
14:20 Fizz Liga
16:50 K&H férfi kézilabda liga
18:50 E.ON férfi vízilabda OB I
20:30 Forma-2 - Sprintfutam
21:35 Kékek
22:10 Bagi-Nacsa Orfeuma
23:10 Az örökzöld örökzöldek
00:10 Hazajáró

07:30 Szabadidő
08:00 Kékek
08:30 Fizz Liga
10:30 Forma 1 - Sprintidőmérő
11:30 Európa
12:20 Fizz Liga
14:45 Felvezető műsor: Forma-1
15:00 Forma-1 - Sprintfutam
16:00 Értékelő műsor: Forma-1
16:15 Fizz Liga
18:30 Felvezető műsor: Forma-1
19:00 Forma-1 - Időmérő edzés
20:05 Értékelő műsor: Forma-1

Köszöntjük **András, Andor** nevű olvasóinkat!

Vasárnap November 30.

RTL

07:05 Magyar népmesék
07:20 Magyar népmesék
07:35 Kérem a következőt!
Magyar családi sor.
07:45 Vakáción a Mézga család
Magy. vígjáték sor.
08:10 Frédi és Béni, avagy a két kőkorszaki szaki
Am. animációs sor.
08:40 Babamánia
09:20 Fitt Life - a diéta, egészség és sport műsora
09:55 Több mint TestŐr
10:35 Életmódi
11:10 SuperCar
11:50 Cornerss Gastro Series
12:25 Boldog Karácsonyt
13:05 Csapdába csalva
13:40 Clifford, a nagy piros kutya
Amerikai kaland film
15:40 Lopott idő
Amerikai sci fi
18:00 Tények
18:55 Sztárban Sztár All Stars
23:25 Fák jú Tanár úr! 2.
Német vígjáték
01:55 A hazugság művésze
Am., angol krimi

05:05 Kárpát Krónika
05:55 Himnusz
05:58 Mindennapi
06:00 Híradó
06:30 Nemzeti Sporthíradó
06:35 Időjárás-jelentés
06:45 Vers mindenkinek
06:50 Itthon vagy!
07:15 Családi kör
08:00 Neked szól!
08:05 Kereszt-Tények
08:15 De őszintén!
08:20 Lét-Ige - protestáns magazin
08:50 Isten kezében
09:15 Agapé mini

05:00 Teleshop
06:10 Hupikék törpikék
Belga animációs sor.
06:40 Pumukli
Német, magyar, osztrák animációs sor.

FIZETETT hirdetés

Figyelem!

– az összes fizikai és jogi személytől beérkezett hirdetés kereskedelmi hirdetésnek számít, akik kereskedelmi tevékenységet folytatnak; – különböző szolgáltatások nyújtása; – haszongépjárművek eladása; – munkások felvétele; – ipari és kereskedelmi területekkel, berendezésekkel és alapanyagokkal történő műveletek. – keretes, kiemelt hirdetések; – elvesztett iratok; – társkeresés; – ha egynél több – ugyanabba a kategóriába tartozó tárgy/ eszközt szeretne meghirdetni; – köszöntők, képes hirdetések; – részvétnyilvánítás.

A Kárpátinfo hetilapban közölt reklámok árai cm²-ként:
1. oldal – 11 hr., 16. oldal – 9 hr.,
2–7, 10, 11. oldalak – 7 hr., 12–15. oldalak – 6 hr.
Націнка на політичну рекламу, рекламу алкоголю, тютюнових виробів 100%
A politikai reklámok, az alkohol és dohányárúk reklámja 100%-os felárral jelenik meg

A lapunk címére beérkező kéziratok közlésének és szerkesztésének jogát fenntartjuk, azok recenzálását, visszautasítását, továbbítását és megválaszolását nem vállaljuk. A címünkre beérkező levelek szerkesztésének és rövidítésének jogát fenntartjuk. A publikációkban közölt tényekért minden esetben a szerző viseli a felelősséget.

Lapalapító-főszerkesztő: Szoboszlai István. **Felelős szerkesztő:** Kovács Erzsébet.
Cím: Beregszász, Kossuth tér 2. **Mob.:** 066-2850283. **E-mail:** karpatinfo.hetilap@gmail.com
Lapengedély száma: R30-03370 **Kelt:** 2024.03.21. **Példányszám:** 1 000 **Rendelési szám:** 1653
Készült: Podilja-Ter Kft. (Ternopol, Teksztilna u. 28.). **Telefon:** (0352)-52-27-37, (067)352-18-51.

MEGVALÓSULT A MAGYAR KORMÁNY TÁMOGATÁSÁVAL

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

BETHLEN GÁBOR Alap

Карпатинфо (на угорській мові) Засновник і головний редактор: Собослай Степан Карлович.
Адреса: п. Кошута 2, м. Берегове, Закарпатської обл., Україна **Моб.:** 066-2850283
Рестраційне свідоцтво R30-03370 від 21.03.2024. Газета віддрукована у ТОВ "Поділля-Тер"
Україна м. Тернопіль, вул. Текстильна, 28. тел. (0352)-52-27-37, (067)3521851. Сайт: www.a-print.com.ua
Номер замовлення: 1653 **Тираж:** 1 000

09:20 Katolikus krónika
09:45 Időjárás-jelentés
09:49 Találkozás
10:00 Őrvényben
10:15 Rome Reports - Vatikáni híradó
10:35 Adventi Önök kérték
11:00 Unitárius istentisztelet közvetítése Budapesti Unitárius Egyházközségből
12:00 Déli harangszó
12:01 Híradó
12:35 Nemzeti Sporthíradó
12:45 Időjárás-jelentés
12:49 Agenda plusz
12:50 Nagy pillanatok
13:00 Adventi Önök kérték
13:25 Izzórók - Tematikus epizódok
13:50 Versfilmek: Pilinszky János
14:05 Sodrásban
Magyar játékfilm
15:25 Egy Perc Híradó
15:29 Időjárás-jelentés
15:35 Versfilmek: Pilinszky János
15:38 Adventi Önök kérték
15:55 SzerencsePerc
16:00 Hatoslottó sorsolás
16:05 Delta
16:30 Bolygók, a Föld III.
17:25 Borbás Marcsi szakácskönyve
17:55 Mindennapi Híradó
18:25 Nemzeti Sporthíradó
18:35 Időjárás-jelentés
18:45 Azt beszéljük
19:45 Magyarország, szeretlek!
21:00 Szindbád
Magyar játékfilm
22:35 Kenő
22:36 Időjárás-jelentés
22:45 Versfilmek: Pilinszky János

05:29 Orosz nyelvű hírek
05:30 Kínai nyelvű hírek
05:35 Nagy pillanatok
05:45 Édes anyanyelvünk
05:50 Élő egyház
06:10 Esély
06:30 Világ
06:55 Opera Cafe
07:20 Időjárás-jelentés
07:28 Mesteremberleszek
08:00 Noé barátai
08:30 Zenés Önök kérték
08:50 Izzórók: Kátoly
09:25 Borbás Marcsi szakácskönyve
09:55 Főmenü: Mátyás
10:25 Hogy volt?!

11:25 Nemes Rózsa
Magyar romantikus film
12:45 Versfilmek: Pilinszky János
12:55 Forma-2 - Főfutam
14:00 M4 sport+
14:00 Forma-2 - Főfutam
14:25 Női labdarúgó magazin
14:55 Terepkerékpár-világkupa
16:00 Női kézilabda világbajnokság
17:00 Terepkerékpár-világkupa
17:55 Női kézilabda világbajnokság
19:40 Futsal magazin
20:05 Vízilabda magazin
20:25 Női kézilabda világbajnokság

08:00 Rövidpályás gyorskorsolya World
09:35 Női kézilabda világbajnokság
11:15 Forma-1 - Sprintfutam
12:20 Forma-1 - Időmérő edzés
13:35 Fizz Liga
16:00 Forma-1 - Pilótaparádé
16:30 Felvezető műsor: Forma-1

A műsor és a kezdési időpont megváltoztatásának jogát minden tévéadó fenntartja!

Hirdessen nálunk, megéri!

FIZETETT hirdetés

Figyelem!

– az összes fizikai és jogi személytől beérkezett hirdetés kereskedelmi hirdetésnek számít, akik kereskedelmi tevékenységet folytatnak; – különböző szolgáltatások nyújtása; – haszongépjárművek eladása; – munkások felvétele; – ipari és kereskedelmi területekkel, berendezésekkel és alapanyagokkal történő műveletek. – keretes, kiemelt hirdetések; – elvesztett iratok; – társkeresés; – ha egynél több – ugyanabba a kategóriába tartozó tárgy/ eszközt szeretne meghirdetni; – köszöntők, képes hirdetések; – részvétnyilvánítás.

A Kárpátinfo hetilapban közölt reklámok árai cm²-ként:
1. oldal – 11 hr., 16. oldal – 9 hr.,
2–7, 10, 11. oldalak – 7 hr., 12–15. oldalak – 6 hr.
Націнка на політичну рекламу, рекламу алкоголю, тютюнових виробів 100%
A politikai reklámok, az alkohol és dohányárúk reklámja 100%-os felárral jelenik meg

A lapunk címére beérkező kéziratok közlésének és szerkesztésének jogát fenntartjuk, azok recenzálását, visszautasítását, továbbítását és megválaszolását nem vállaljuk. A címünkre beérkező levelek szerkesztésének és rövidítésének jogát fenntartjuk. A publikációkban közölt tényekért minden esetben a szerző viseli a felelősséget.

Lapalapító-főszerkesztő: Szoboszlai István. **Felelős szerkesztő:** Kovács Erzsébet.
Cím: Beregszász, Kossuth tér 2. **Mob.:** 066-2850283. **E-mail:** karpatinfo.hetilap@gmail.com
Lapengedély száma: R30-03370 **Kelt:** 2024.03.21. **Példányszám:** 1 000 **Rendelési szám:** 1653
Készült: Podilja-Ter Kft. (Ternopol, Teksztilna u. 28.). **Telefon:** (0352)-52-27-37, (067)352-18-51.

MEGVALÓSULT A MAGYAR KORMÁNY TÁMOGATÁSÁVAL

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

BETHLEN GÁBOR Alap

Карпатинфо (на угорській мові) Засновник і головний редактор: Собослай Степан Карлович.
Адреса: п. Кошута 2, м. Берегове, Закарпатської обл., Україна **Моб.:** 066-2850283
Рестраційне свідоцтво R30-03370 від 21.03.2024. Газета віддрукована у ТОВ "Поділля-Тер"
Україна м. Тернопіль, вул. Текстильна, 28. тел. (0352)-52-27-37, (067)3521851. Сайт: www.a-print.com.ua
Номер замовлення: 1653 **Тираж:** 1 000

Mikulásvirág: egy csillag minden hangulathoz

A mikulásvirág már rég kinőtte a klasszikus „karácsonyfa melletti szabadász” szerepét! Lágypasztell, élénk piros színeivel vagy elegáns krém árnyalatával bárhol ünnepi hangulatot teremt, még ott is, ahol elsőre nem is gondolnánk: a hálószobában, a fürdőben vagy akár az előszobában.

Legyen szó keleties hangulatú dekorációról, skandináv letisztultságról vagy mexikói szinkavalkádról, a mikulásvirág minden stílushoz illik, kreatív dekorációk inspirál, és téli varázst visz bármelyik helyiségbe. A Stars for Europe (SfE) szakértői most több ötlettel is segítenek, hogy még különlegesebbé varázsoljuk otthonunkat.

Ezeregyéjszaka: keleti varázslat a mikulásvirággal

Idén télen a mikulásvirág a keleties hangulatú arcát is megmutatja: arany kiegészítőkkel, gazdag színekkel és aprólékos mintákkal párosítva igazi melegséget, eleganciát és egy csipetnyi Ezeregyéjszaka-hangulatot csempész a sötétebb hónapokba.

Egy nappaliban például az élénk rózsaszín és krém árnyalatú mikulásvirág tökéletesen kiegészíti a meleg tónusokat. Ha különböző magasságú, elegáns kaspókba ültetjük, az arany részletek, a gyertyafény és egy hatalmas levéldísznövény (például elefántfül) tovább fokozhatja a luxus életterést.

Ha igazán művészi hangulatot szeretnénk, készítsünk csokrot lágypasztell és krémszínű vágott mikulásvirágból, téli bo-

rág, természetes meleg tónusokkal kiegészítve, ünnepi bájt ad. A tükröt borókából, bogycsokorokból vagy más örökzöldből készült girlanddal díszíthetjük, amit apró kémcsőben elhelyezett vágott mikulásvirág egészít ki.

A fürdőszobában lágypasztell és krém árnyalatú vágott mikulásvirág, bogycsokorok és puha pamut ágak alkotnak elegáns téli csokrot. A tükröre illő girland itt is jól mutat, a kémcsővekben álló mikulásvirágok pedig ünnepi finomságot visznek a térbe. Tipp: a vágott mikulásvirág akár két hétig is friss marad, ha a szárát vágás után pár másodpercre 60 °C-os vízbe mártjuk, majd hidegbe, és rendszeresen friss vizet adunk neki.

Karácsony közeledtével a hálószoba is lehet ünnepi: egy mini karácsonyfa, apró fényfüzerek és szépen csomagolt ajándékok igazán meghitté teszik. A barack árnyalatú mikulásvirág fokozza a békés hangulatot ott, ahol a nap kezdődik és végződik.

Egy kézzel készült adventi kalendárium még meghittebbé varázsolhatja az ünnepi hangulatot. A vállfára akasztott, szépen becsomagolt kis ajándékok igazán különlegesen mutatnak, a fényfüzér és a krémszínű, illetve barack árnyalatú mikulásvirág pedig meleg, otthonos hangulatot teremt.

Csillagos üdvözlés: mikulásvirág az előszobában

Az első benyomás nem a nappaliban, hanem a bejáratnál születik, így néhány jól elhelyezett

gyókkal, szárított gömbrózsá, nyuszifüvel, eukaliptusszal, borókával és japán pimpóval, mindent szalmával borított vázába rendezve. A friss és száraz anyagok keveréke, a meleg színek és az aranylós részletek egzotikus, ünnepi hangulatot teremtenek.

Egy nagy tábla ültetett barack, krém és rózsaszín mikulásvirág remekül mutat kúszó zöldekkel és különleges levélfarmakkal párosítva. A mély lila levelekkel díszített növény és az ezüstösen zöld fűzfővörösa gazdag textúrát adnak, míg a leomló ciprus ágak könnyedséget visznek a kompozícióba.

Otthonos kényelem a fürdőben és a hálóban

A hálószoba és a fürdő a nyugalom szigete, fontos, hogy ezekben a terekben minden részlet a pihenést és a meghittséget szolgálja. A lágypasztell, finom mikulásvirág pontosan ezt adja: puha, megnyugtató hangulatot. A növény a nappal kivül bárhol jól érzi magát, amíg nincs huzat, van elég fény, és a hőmérséklet 15-22 °C között marad. Egy fésűlködő asztalon például a krém és fehér mikulásvi-

mikulásvirág már az előszobában ünnepi hangulatot teremt.

Egy kosárba ültetett krém mikulásvirág, meleg fa tónusok és puha textíliák barátságos, otthonos légkört sugároznak. Egy egyszerű fogastra felakasztott mikulásvirág, karácsonyi díszekkel és fényfüzérrel, máris ünnepivé varázsolják a teret.

A lépcsőkorláton vagy az ajándékok között krémszínű mikulásvirág – akár vágott, akár cserepes – tökéletes kísérője egy fényfüzér-girlandnak, papírcsillagoknak és natúr díszeknek, skandináv stílusban.

Különleges téli látványt nyújtanak a puha, szörme kesztyűkbe tűzött piros-fehér pöttyös mini mikulásvirágok. Ezt a könnyen elkészíthető díszítést örökzöldek, tobozok, arany kiegészítők és masnik tehetik még ünnepibbé. Tipp: a kesztyűk tisztán tartásához tegyük a növényeket kis műanyag tasakba.

Akár egy lapos fonott kosárba is ültethetünk mikulásvirágot ajtódíszként, de szakértők szerint nem érdemes túl közel a bejárat-hoz, mert a huzat nem tesz jót neki. **edenkert.hu**

Végéhez közelednek a betakarítási munkálatok

Tart a kegyelmi időszak

Kárpátalján a szántóföldi növénytermesztők kegyelmi állapotként élik meg a mostani őszi időjárást. A többnyire száraz, enyhe idő kedvezett a betakarítási munkáknak. A szója, a kukorica és az olajos növények vízleadása is jól alakult, így sok gazda a frissen betakarított terményt már a kombájn alól értékesítette.

A hozamok között azonban akár jelentős különbségek is előfordulnak. A hűvös, csapadékos tavasz miatt vonatottan kelt a napraforgó és a kukorica, ezért több gazda úgy döntött, újraveti a táblákat – emlékszik vissza a szezon kezdetére Illés András beregardói gazdálkodó. – Mint utólag kiderült, érdemes volt a plusz munkát elvégezni, hiszen a május második felében földbe került magból sokkal több termés lett, mint a korábban elvetett, gyengén kelt állományból – mondja a szakember.

Összességében 6–7 tonnás hektáronkénti hozamokkal lehet számolni, ám a táblák között jelentős eltérések vannak. Van, ahol meg kell elégedni 3–4 tonnával hektáronként, máshol viszont ennek a dupláját is betakarítják. A nagybani felvásárlók jelenleg 6–7 hrvnyát adnak a termény kilogrammjáért, és a minőséget, valamint a nedvességtartalmat is szigorúan figyelik.

Szeptemberben még magasabbak voltak az árak, de időközben az európai piac is igazodott az európaihoz. A termelők abban biznak, hogy a kereslet erősödik, hiszen a gabona iránt most hiány mutatkozik. „Minden év más tapasztalatot hoz” – mondja beszélgetőpartnerem, hozzátéve: nem is kell a 2022-es nyarat felidézni, amikor az évszázados aszály szinte mindent elvett a gazdáktól.

– Sok gazda azt vallja, hogy azért ragaszkodik a naprafor-

góhoz, mivel ebben a növényben mostanáig nem csalódott.

– Akadt olyan termelő, akinek például tavaly sem sikerült jó eredményt elérnie, mert nem megfelelő minőségű vetőmagot tudott beszerezni. Viszont tényként kell elkönyvelni, hogy a napraforgótáblák idén jobban viselték az augusztusi, több héten át tartó szárazságot, mint például a kukorica. Utóbbinál a forróságban sok helyen elégték a bibeszálak, így nem fejlődtek ki teljes értékű csövek.

A napraforgó betakarítása ok-

tóber végén fejeződhetett be, a minőségtől függően kilogrammonként 17–19 hrvnyát adtak érte a felvásárlók, akik előzőleg bevizsgálták a termény tisztaságát, gyomokkal való fertőzöttségét is. Sok helyen a parlagfű és más gyomok is gondot okoztak, ami minőségi problémához vezetett. A napraforgó értékesítésével sem lehetett sokáig várni, mert a szárítása és tárolása költségesebb, mint a kukoricáé.

Összességében elmondható, hogy idén csaknem minden gazda sikerrel zárja az évet – még ha a napraforgó, a szója és a kukorica hozamai vegyes képet is mutatnak. Ezért is álltak sokan pozitívan az őszi vetésekhez.

A szakemberek állítása szerint az utóbbi kisebb esőzések hatására a talajok állapota kissé javult, ami további ösztönző lehet, ám a háborús környezet számos akadályt gördít a gazdák elé. Az egyik legnagyobb gond a munkaerőhiány: a betakarítás, valamint a vetés előkészítéséhez és magához a vetés folyamatos biztosításához legalább két-három traktorosra lenne szükség, de az ilyen képzett munkaerő egyre kevesebb.

Az elmúlt három évben a költségek ugrásszerűen megnöttek, így minden gazda kénytelen alaposan megfontolni, hogy mire költ. Sokan közülük visszafogják a műtrágya mennyiségét is – hektáronként legalább három és fél

máza ajánlott lenne, de sokan ennek csak a felét, vagy még kevesebbet juttatnak ki.

„Tisztában vagyunk vele, hogy ennek hosszú távon meglesz a következménye, de most egyszerűen nem telik többre” – vallja be egyikük.

A tapasztalatok szerint a decemberi időjárás általában enyhe, így az őszi vetések szépen kikelnek, megerősödnek, és tavaszra ígértes állomány alakulhat ki. A gazdák abban bíznak, hogy a mostani kedvező időjárás és a gondos munka meghozza a gyümölcsöt – mert ahogy mondják: „a föld soha nem hazudik.”

Eszenyi Gábor

Hogyan komposztáljuk a leveleket egyszerűen, és hogyan gyorsíthatjuk fel a folyamatot?

A lehullott levelek ősszel gyorsan felhalmozódnak a kertben, és sokan zsákokba gyűjtve szabadulnak meg tőlük. Pedig a levelek valójában értékes, tápanyagokban gazdag alapanyagot jelentenek a komposzthoz.

Egy kis odafigyeléssel könnyen beilleszthetők a komposzthalomba, sőt egyszerű módszerekkel a lebomlásuk is látványosan felgyorsítható.

Miért érdemes a leveleket komposztálni?

A levelek nagyrészt szénben gazdag szerves anyagok, amelyek kiegyensúlyozzák a „zöld” (nitrogénben gazdag) komposzt-alapanyagokat, mint a fűnyesedék vagy konyhai hulladék. A szén és nitrogén arányának egyensúlya gyors és egészséges lebomlást eredményez. Komposztált levelekből apró szemcsés, morzsalékos humusz keletkezik, amely javítja a talaj szerkezetét, vízmegőrző képességét és tápanyagtartalmát.

Milyen leveleket használhatunk?

A legtöbb lombhullató fa levele kiválóan komposztálható, például: juhar, gyümölcsfák – dió kivételével szinte minden fajta. A diólevél lassabban bomlik a

benne lévő juglon miatt, de megfelelő hőmérsékletű, aktív komposztban ez is lebomlik. Ha bizonytalanok vagyunk, keverjük más levelekkel és adjuk kisebb arányban a komposzthoz.

Hogyan kezdjük?

Levelek összegyűjtése: száraz, nem penészes leveleket használjunk. Aprítás: ha lehet, fűnyíróval menjünk át a levélkupacon. Az aprított levél sokkal gyorsabban bomlik.

Rétegzés: a komposztba rétegekbe helyezzük: egy réteg aprított levél, egy vékony réteg zöld anyag (pl. konyhai hulladék, fűnyesedék), kevés kerti talaj vagy kész komposzt beoltáshoz (mikrobák hozzáadása).

Hogyan gyorsíthatjuk fel a lebomlást?

1. Nedvesség beállítása
A komposzt akkor dolgozik gyorsan, ha nedves, de nem lucskos. Az optimális állag olyan, mint a kicsavart szivacs. Ha száraz, locsoljuk meg; ha túl nedves, adjunk hozzá több száraz levelet.

2. Jó levegőzés

A levelek összetömörödnek, ezért rendszeresen (2–4 hetente) forgassuk át a komposztot. Így oxigén jut a bomlasztó mikroorganizmusokhoz.

3. Nitrogén hozzáadása

A levelek sok szénen tartalmaz-

nak, ezért nitrogénben gazdag anyagokkal érdemes kiegészíteni: friss fűnyesedék, kávézacc, csalán (akár levelek is, áztató oldat formájában), zöld konyhai maradék.

4. Mikroorganizmusok beoltása
Kis mennyiségű kész komposzt vagy kerti talaj hozzáadásával beindul a folyamat, ezt is érdemes kihasználni.

Külön módszer: Levélkomposzt (leaf mold)

Ha kevés „zöld” anyag áll rendelkezésre, a leveleket külön is komposztálhatjuk:

Tegyük őket nagy hálós zsákba vagy komposztálók közé. Nedvesítsük meg. Időnként mozgassuk át. Ez lassabban bomlik (6–12 hónap), viszont kiváló talajjavító humusz lesz belőle.

A levelek nem hulladék, hanem értékes tápanyagforrás. Aprítással, megfelelő rétegzéssel, rendszeres locsolással és forgatással a lebomlás gyors, a végeredmény pedig egy gazdag, élő talaj, amely visszaforgatja a természet energiáját a kertbe. Az így készített komposzt segíti a növények gyökereinek fejlődését, javítja a vízháztartást, és hosszú távon egészségesebb, termékenyebb kertet eredményez.

edenkert.hu

Új utakon a fóliasátras zöldségtermesztésben, avagy megoldások a talajproblémákra (9.)

Cikksorozatunk folytatásában egy olyan, nem szokványos termesztési technológiáról is említést kell ejtenünk és részletesebben bemutatnunk, amely egy kárpátjai gazdálkodó számára idegennek és elérhetetlennek tűnhet, de napjainkban a talaj nélküli termesztés egyik legmodernebb termesztési technológiái módszerének számít.

A hidropóniás rendszerek több különböző típusban valósíthatók meg. Az NFT, vagyis a Nutrient Film Technique, azaz tápfilmes technika az egyik legelterjedtebb módszer. Ebben a rendszerben a növények gyökerei egy enyhén lejtős csatornában helyezkednek el, ahol egy vékony tápoldatfilm folyamatosan áramlik. A csatorna lejtése biztosítja, hogy a tápoldat gravitációs erő hatására folyamatosan mozogjon, majd visszakerüljön a tározóba.

A hidropónia napjaink egyik legígéretesebb mezőgazdasági technológiája, amely forradalmasítja a növénytermesztés hagyományos módszereit. Ez a vízre épülő termesztési forma az elmúlt évtizedekben bekövetkezett technológiai fejlődésnek köszönhetően mára elérhető és gazdaságos megoldássá vált nemcsak a nagy ipari üvegházak, hanem a kisebb családi gazdaságok számára is. Európában és Magyarországon egyaránt növekvő népszerűségnek örvend, hiszen lehetőséget teremt a környezetbarát, hatékony és magas hozamú termelésre még korlátozott területen is.

Hidropónia – a talaj nélküli termesztés modern útja

A hidropónia lényege, hogy a növények gyökerei nem hagyományos talajban fejlődnek, hanem speciálisan összeállított tápoldatban, amely tartalmazza az összes szükséges ásványi anyagot és tápelemet. Ez a megoldás lehetővé teszi a növények számára az optimális tápanyag-ellátást, mivel közvetlenül hozzáférnek a szükséges elemekhez. A tápoldat pontos összetétele és koncentrációja szabályozható, így a növények minden fejlődési szakaszában megkapják azt, amire éppen szükségük van.

Ez a folyamatos áramlás garantálja, hogy a gyökerek mindig friss tápoldathoz és elegendő oxigénhez jussanak. Az NFT rendszer különösen népszerű levélzöldségek, a saláta, spenót és fűszernövények termesztésénél.

A DWC, azaz Deep Water Culture, magyarul mélyvízkultúra egy másik hatékony módszer. Ebben a rendszerben a növények gyökerei teljesen tápoldatba merülnek, amely folyamatosan levegővel dúsított. A tárolóedényben elhelyezett levegőpumpák légbuborékokat juttatnak a vízbe, amelyek oxigénnel látják el a gyökereket. Ez a technika különösen gyors növekedést eredményez, mivel a gyökerek folyamatosan érintkeznek a tápoldattal és az oxigénnel. A DWC rendszer ideális paradicsomok vagy paprikák termesztésénél.

Az Ebb and Flow, más néven árasztás-leürítés technika egy ciklikus működésű rendszer. Ebben az esetben a növények gyökérzónáját időszakosan, általában napi többször elárasztják tápoldattal, majd a folyadékot visszaengedik a tározóba. Ez a módszer lehetővé teszi, hogy az elárasztás során a növények felvegyék a szükséges tápanyagokat és vizet, míg a leürítés után a gyökerek oxigénhez jutnak. Ez az időszakos rendszer jól utá-

nozza a természetes öntözési ciklusokat és kiválóan működik különféle növényfajok termesztésénél.

Magyarországon a hidropóniás módszerek közül elsősorban az NFT és a csepegtetési rendszerek terjedtek el. A csepegtetési technika lényege, hogy a tápoldat közvetlenül a növények gyökéréhez kerül szabályozott csepegtetéssel keresztül, általában inertes közegbe, mint például kókuszrost, perlit vagy kőgyapot. Ez a módszer ötvözi a hidropónia előnyeit egy stabilabb közeg bizton-

ságával. A csepegtetési rendszerek különösen bevált technológiának bizonyultak paradicsom, paprika és uborka termesztésénél, mivel ezek a növények nagyobb biztonságot igényelnek.

A hidropóniás termesztés számos előnnyel rendelkezik. A legfontosabb előny a precíz tápanyag- és vízellátás, amely lehetővé teszi, hogy a növények mindig pontosan annyit tápanyagot kapjanak, amennyi a fejlődésükhöz szükséges. Ez jelentős víz- és tápanyag-mentesítést eredményez, mivel a zárt rendszerben a víz újra felhasználható. Kísérletek bizonyítják, hogy a hidropóniás rendszerek akár nyolcvan százalékkal

kevesebb vizet használnak, mint a hagyományos talajkultúra.

A gyorsabb növekedés és a nagyobb hozam szintén jelentős előnyt jelent. Tudományos kísérletek szerint a helyes tápoldatösszetétel biztosítása 30-40%-kal növelheti a termésátlagokat a hagyományos talajkultúrához képest. A hidropóniás rendszerekben termesztett növények általában egészségesebbek is, mivel kevesebb növényvédő szerre van szükség. A talajeredetű betegségek és kártevők szinte teljesen kiküszöbölhetők, a gyomok pedig egyáltalán nem jelentenek problémát.

Természetesen a hidropóniás termesztésnek vannak hátrányai is. Az egyik legfontosabb hátrány a magas kezdeti beruházási költség. Egy ezer négyzetméteres fóliasátorban kiépített hidropóniás rend-

szertel. Talaj hiányában nincs puffér, amely átmenetileg biztosítaná a tápanyagokat és a vizet. Ezért elengedhetetlen az alternatív rendszerek kiépítése, mint például tartalék szivattyúk, áramfejlesztők és riasztórendszerek.

A tápanyagegyensúly fenntartása folyamatos odafigyelést követel. A tápoldat pH-értékét 5,5 – 6,5 között kell tartani, míg az elektromos vezetőképesség (EC), amely a tápanyag-koncentrációt jelzi, szintén kritikus paraméter. Ezeket rendszeresen mérni és szükség esetén korrigálni kell. Szerencsére manapság már elérhetők automatikus dózisrendszerek és pH-szabályozók, amelyek jelentősen megkönnyítik a tápoldatkezelést.

A hidropónia különösen vonzó lehetőség olyan régiókban, ahol a talajminőség gyenge, a termőföld drága vagy korlátozott. Városi környezetben is egyre népszerűbb, ahol függőleges farmokon és tetőkertekben alkalmazva friss zöldségeket lehet termelni helyben, csökkentve ezzel a szállítási költségeket. A technológia lehetőséget kínál az egész éves termelésre kontrollált környezetben, függetlenül a külső időjárási körülményektől.

Összességében a hidropónia egy modern, hatékony és fenntartható termesztési módszer, amely jelentős potenciált rejt magában mind a kisgazdálkodók, mind a nagyobb termelők számára. Bár a kezdeti beruházás magas és a rendszer működtetése szakértelmet igényel, a magasabb hozamok, a jobb minőség, a víz- és tápanyag-takarékosság, valamint a környezetkímélő szemlélet mind amellett szólunk, hogy érdemes megfontolni ezt a technológiát. A megfelelő tervezéssel, képzéssel és türelemmel a hidropóniás rendszerek stabil és jövedelmező gazdálkodást biztosíthatnak hosszú távon.

Nagy Éva,
az „Egán Ede” KKG”
J. A. falugazdája, a Pro Agricultura Carpatika
Megyei J. A. munkatársa

Milyen trágyát használjunk a kertben?

A talaj táplálásának, trágyázásának legfontosabb időszaka az őszi. Mielőtt felásnánk a fák és a bokrok alját, a kiüresedett virág- és veteményes ágyásokat, a talajba kell keverni a trágyákat.

Talaj sokak számára valami nagyon egyszerű, magától értetődő eleme a környezetünknek. Ott van, járunk rajta, a szántó-veető emberek felszántják, a kertészek felássák – és annyi! Pedig a talaj ropant bonyolult fizikai, kémiai és biológiai rendszer. A növények többsége – a vízi és a parazita növények kivételével – a talajon és a talajból él, innen veszi fel a növekedésükhöz és szaporodásukhoz szükséges tápanyagokat.

A talaj táplálásának, trágyázásának legfontosabb időszaka az őszi. Mielőtt felásnánk a fák és a bokrok alját, a kiüresedett virág- és veteményes ágyásokat, a talajba kell keverni a trágyákat. Ezek lehetnek szerves és műtrágyák.

A legtökéletesebb szerves trágya a jól kezelt, érett istállótrágya, amelyet azonban egyre nehezebb beszerezni és helybe szállítani. Helyette használhatunk érett komposztot, dúsított tőzeget, szárított marhatrágyát stb. Ezek a talaj termőképességének fenntartásához szüksé-

ges szerves anyagot, humuszt és a három legfontosabb tápanyagot – a nitrogént, a káliumot és a foszfort –, valamint szinte az összes ún. mikroelemet (magnézium, vas, kén, réz, szilícium, kalcium, bór) tartalmaznak. (Csak zárójelben mondom: a növényi test legtömesebb elemét, a szént a zöld növények a levegőből veszik fel széndioxid alakjában.)

A kálium és a foszfor tartalmú műtrágyák lassan oldódnak, ezért ezeket feltétlenül ősszel kell kiszórni, hogy feloldódva tavaszig eljussanak a talajnak a gyökérzetel átszótt rétegébe! A nitrogén tartalmú műtrágyák többsége gyorsan és könnyen oldódik, ezért ezeket tavasszal használjuk, ősszel csak annyit, amennyi a talajba került szerves hulladékok elbomlásához szükséges.

Van egy fontos elem – a kalcium (mész) –, amelynek jelenléte és mennyisége meghatározza, hogy egyes kedvelt kerti növényeket ültessünk-e a kertünkben vagy sem? Egyes növények ugyanis mészkedvelők, mint pl. a rózsza, a levendula, a bab, a mandula, a lucerna, a cukorrépa, stb. Mások viszont mészkedvelők, mint a magnólia, az erika-félék, az azálea, a rododendron, a rozs, a zab és a burgonya. Az előbbieket csak meszes, lúgos talajon érdemes termelni, az utóbbiak meszes talajon sárgulnak, nem növekednek, elpusztulnak.

A meszet nagyon könnyű házilag is kimutatni a talajból: egy tányérba teszünk egy kevés földet és arra közönséges, háztartási ecetet csepegtetünk. A meszes talaj pezsegni, habzani fog! A habzás mértékéből lehet következtetni a talajban levő aktív mész mennyiségére.

Virágozzon amarillisz karácsonykor!

Decemberben szinte az összes cserepes virág fejlődése leáll, ezért becsüljük meg az amarilliszt, ami karácsonykor is virágozik! Bemutatom, hogyan vásároljunk, hogyan ültessük, neveljük.

Pihen a természet, ilyenkor még az elmúlt napok szokatlanul meleg, tavaszias időjárása se ébreszti fel őket mély, téli álmukból. Bezzeg, ha február volna, akkor már virágoznának a gyümölcsfák és utána elfagynának!

A szobanövények növekedése is megállt, kevés cserepes növény hoz ilyenkor virágot. Ezért van nagy becsülete a karácsony, újév táján virágozó amarillisznek!

Legegyszerűbb, ha a szaküzletben hagymát vásárol és azt elülteti nem túl ságos nagy méretű cserepbe, friss, tápdús, agyagos, humuszos virágföldbe.

Ha saját nevelésű hagymát ültet, akkor azt tisztítsa le és a gyökérzetét egy kissé vágja vissza. A hagymát úgy kell elültetni, hogy csak félig legyen a földben. Az 5-6 cm átmérőjű hagyma fog virágozni, a kisebb még további nevelésre szorul.

A cserepet állítsa meleg helyre és sötétbe. Elárulok egy titkot. Én a szekrénybe szoktam a cserepet elzárni. Fontos, hogy a virágszár kifejlődéséig alig kapjon fényt, mert ha fényt kap, akkor a virágszár nem fejlődik

ki, a virágok közvetlenül a talaj fölé fogják kibontakozni! Elsőtétíthetjük a hagymát úgy, hogy fekete papírból készített süveget vagy cserepet borítunk föléje.

Rövidesen észlelhetők lesznek az első életjelenségek: hosszú, lándzsaalakú levelek bújnak elő a hagyma közepéből és egy vastkos rügy a hagyma oldalából. Ettől kezdve bőségesen kell a növényt öntözni és hetente egyszer tápoldattal is kedvezni neki.

Amikor a virágszár 50-70 cm magas lesz, a cserepet világos helyre állítjuk. A virágszár végén a hajtás megkezdése után 6-8 héttel megjelennek a virágok. Egy-egy szár csúcspan három-négy, hatalmas piros, lazacrózsaszínű, tarka vagy fehér, csillagalakú csoda! A virágozó növényt tegyük legalább éjszakra hűvös helyre, ezzel meghosszabbítjuk a virágzás idejét.

Az elnyílt virágokat a szarukkal együtt vágja le. Magot nem érdemes nevelni belőle. Tavaszig mértékkel öntözze, majd a fagyok elmúltával ültesse ki a szabad földbe, ahol a nyarat fogja a növény eltölteni, miközben a hagyma tápanyagokat gyűjt a jövő évi virágok kifejlődéséhez.

Egyszerű paprikás krumplis tészta

Hozzávalók:

1 fej vöröshagyma, 5 dkg zsír, 2 tk. pirospaprika, 1 kg burgonya, só, bors, 25 dkg kockatészta.

Elkészítése: A hagymát kockára vágva a zsíron világosra piritjuk, hozzáesszük a pirospaprikát, a kockára vágott burgonyát, és felöntjük annyi vízzel, hogy ellepje, majd sóval, borssal ízesítjük, és lassú tűzön megfőzzük.

Amikor már puha, öszszetörjük villával vagy

burgonyatörővel, de úgy, hogy kissé darabos maradjon, ne legyen teljesen pépes.

A tésztát a csomagoláson található előírás szerint forró vízben kifőzzük, majd hozzákeverjük tört burgonyához, és lefedve pár percet piritjuk. Tálaláskor ízlés szerint borsozzuk.

Sajtos sárgarépa saláta

Hozzávalók: 10 dkg kemény sajt, 10 dkg sárgarépa, 1 db tojás, bors, 3 ek. tejföl.

Elkészítése: A sajtot és a sárgarépát nagy lyukú reszelőn lereszeljük. Megfőzzük a tojást, majd ha kihült, azt is le-

reszeljük. Jól összekeverjük az alapanyagokat, ízlés szerint borsozzuk, majd hozzákeverjük a tejfölt.

Sajtos rakott csirkemell ropogós baconnel

Hozzávalók:

2 ek. olaj, 40 dkg bacon, 1 kg csirkemell, só, bors, szárnyas fűszerkeverék, liszt, 4 db tojás, 40 dkg reszelt sajt.

Elkészítése: Egy tepsi alját vékonyan kiolajozzuk, és kirakjuk a baconszeletek felével. Előmelegített sütőbe toljuk, és félig ropogósra elősütjük.

Közben vékony szeletekre vágjuk a megmosott és szárazra törölt csirkemellet, majd megsózzuk, megborsozzuk, és megszózzuk a fűszersóval. Minden hússzeletet bele-

forogatunk lisztbe, majd felvert tojásba, végül a lereszelt sajtba, és az elősütött baconszeletekre sorakoztatjuk.

Rászórjuk a maradék sajtot, befedjük a bacon másik felével, és kb. 40 percig 180 fokon sütjük alufóliával szorosan lefedve. A sütés végén levesszük a fóliát, és ropogósra sütjük a tetején a bacont.

Paradicsomos-bazsalikomos pizza leveles tésztából

Hozzávalók:

1 cs. leveles tészta, 0,5 bögre bazsalikomos-paradicsomos tésztaszósz, 6 db koktélpáradicsom, 22,6 dkg mozzarella, 1 csipet só, 1 csipet bors, 0,5 tk. olasz fűszerkeverék, 0,25 bögre friss bazsalikom, 1 tk. parmezán forgács.

Elkészítése: A leveles-tésztát sütőpapírral bélelt tepsibe tesszük (vagy csak kiterítjük a saját papírára).

Megkenjük a paradicsomszósszal, a szélein kihagyunk egy kevés peremet. Eloszlatjuk rajta a paradicsomkarikákat, majd a

feldarabolt mozzarellát. Megszózzuk a fűszerekkel, a bazsalikom levelekkel, majd a parmezánnal.

180 fokos sütőben 30–35 perc alatt megsütjük és megszózzuk friss bazsalikom levelekkel.

Villámgyors olaszos melegszendvics

Hozzávalók: 5 dkg gouda sajt, 4 db paradicsom, 2 db zsemle, 1 tk. olívaolaj, 5 dkg szalámi, 1 tk. szárított oregánó, bors.

Elkészítése: A gouda sajtot apró kockára vágjuk. A paradicsomokat kicsumázzuk, és vékonyan felszeleteljük.

A zsemléket felvágjuk, és szeletenként, nagyjából 1 teáskanál olívaolajjal meglocsoljuk. A szalámit és a paradicsomszeleteket ráhelyezzük, és a koc-

kára vágott sajtdarabokkal megszózzuk.

A olaszos szendvicseket egy sütőpapírral bélelt tepsire helyezük, és a már előmelegített sütőben, 220 fokon, nagyjából 10–12 perc alatt ropogósra sütjük. Tálalás előtt szárított oregánóval és borssal ízesítjük.

Sütőtökös-mákos lusta asszony rétes

Hozzávalók:

30 dkg sütőtök, 10 dkg vaj, 30 dkg liszt, 0,75 cs. sütőpor, 1 csipet só, 18 dkg porcukor, 25 dkg túró, 10 dkg darált mák, 1 db citrom reszelt héja, 3 dl tej, 2 cs. vaníliás cukor, 3 db tojás.

Elkészítése: A sütőtököt meghámozzuk, lereszeljük, és egy pici víz hozzáadásával megpároljuk.

A sütőt 180 fokra előmelegítjük. Egy 20x30-as tepsit kikenünk 5 dkg vajjal. A lisztet összevegyítjük a sütőporral, a sóval és 12 dkg porcukorral, majd a felét egyenletesen beleszózzuk a tepsibe. Eloszlatjuk

rajta a tököt és a túró, majd rászórjuk a maradék porcukorral elkevert mákot, és rereszeljük a citrom héját. Végül rászórjuk a megmaradt lisztes keveréket.

A tejet, a vaníliás cukrot és a maradék vajat összekeverjük, simára keverjük benne a tojást, majd a keveréket rálocsoljuk a rétes tetejére. Kb. 35–40 perc alatt készre sütjük.

Humorsarok

Fekete macska

Az iskolában a tanárnéni megkérdezi a gyerekektől, hogy ki babonás.

– Gyerekek, ki fél a fekete macskától?

Móricka felugrik a padból:

– Hát az egerek!

Meg kell műteni

– Uram, Önt feltétlenül meg kell műteni.

– Azt már nem, doktor úr! Inkább meghalok!

– Nézze, az egyik nem zárja ki a másikat.

Jó vicc

Két skót találkozik. Az egyik megkérdezi:

– Ismered az egyik rólunk szóló jó viccet?

– Nem én. Meséld el!

– Ha adsz egy pennyt, elmondom.

A másik skót egy pillanatra meglepődik, majd felnevet:

– Hahaha! Valóban jó vicc!

Csozogás

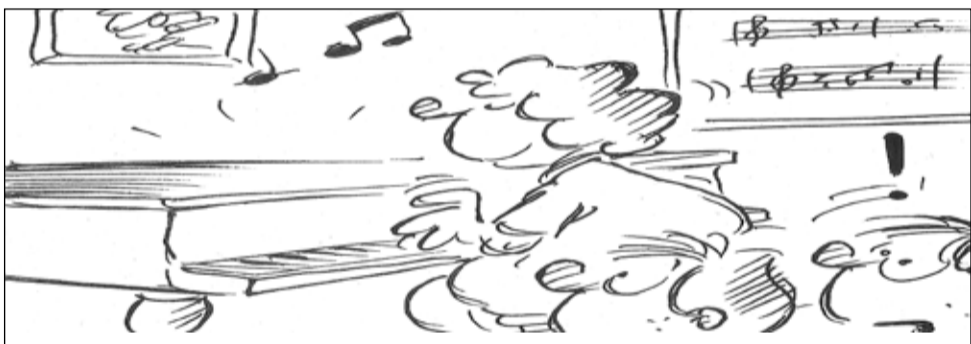
– Mi volt ez a csoszogás, Jean?

– Kiment a cipője a divatból, uram.

LÉGRÁDI GERGELY- IDÉZET	KÁRPÁTALJAI VÁROS	ÉJFÉLI FÉRFINEV BOR OROSZ VADÁSZGÉP	ZABSZEMI MŰ BOLTON CENTRUMAI	HELYSÉG A BEREG- SZÁSZI JÁRÁSBAN	LENMAGI MENEKÜLESI LEHETŐSÉG MAGYAR JÓSTÉVÉ	SVÁJCI ZENEI TÁRSULAT	FÉLSZI	ÉTVÁGY	DISZNÓT VÁG	TÖKMAGI HELYSÉG HEVES KÖZELÉBEN	HELYSÉG A HUSZTI JÁRÁSBAN (ZÓLOTARJOVO)
1	2										N
KAPCSOLAT- FELVÉTEL							FRANCIA ZENESZERZŐ CROMWELL VEJE, HADVEZÉR				
NÉPSZERŰ ÉPÍTŐJÁTÉK			... PIPO- VOLT MAGYAR ORSZÁGBÁRO VER					ÖSSZESZORITOTT KÉZFEJ	3		
KILOGRAMM		MAGYAR ÍRÓ (ANDRÁS) ELŐADÓI KÖRŰT			SZÓKÉ- CSEL BECÉZETT IBOLYA					SAJÁT KEZÜLEG DURVA POSZTÓ	
NAGY EDÉNY MESSZE			BŐVÍT GALLIUM			TOVA				RÁBAFÜZES CENTRUMAI MÁKSZEMI	
HANGOSAN TOVASUHAN				SÉRÜLÉS HELYE GÖRÖG EREDETŰ NŐI NÉV		LÁPON KERESZTŰL- MEGY ANGOL NÉVELŐ					
					SAVANYÚ DÉLI GYÜMÖLCS RANGJELZŐ ELŐTAG					VILÁGOS ANGOL SÖR KASSÁK LAJOS LAPJA VOLT	
ELLEN- ÉRTÉKET CSÖKKENT			VOLT FRANCIA TERROR- SZERVEZET NITROGÉN		ENNEK ELLENÉRE TONNA					NÉMA VÁMI JÓD	
MICROSOFT NETWORK											
	A							URÁNOSZ FELESÉGE, FÖLD- ISTENNŐ			

Plusz egy vicc

A két megmaradó szóból az alábbi vicc poénját állíthatja össze:

Énekórán a tanárnő lejátszik egy szép klasszikus zenedarabot. Az egyik fiú megszólal:

– ...!

Kétbetűsek: ÁR, EL, EP, ÉB, GL, NN, PŐ, RÉ.

Hárombetűsek: EDZ, EPE, INT, IPA, ITT, JÓD, KAN, KAR, KÉP, PÍR, PÓK, TAT, VER.

Négybetűsek: AIDA, AKOL, ASZÓ, CSÖR, ELEK, ILLÓ, LOLA, MARA, MAXI, MIKE, MUST, ÓLOM, PRÉM, RITA, TAVI, TADÉ, ZÁRT, ZENE.

Ötbetűsek: AKKOR, ALEXA, ELLES, EL-

OLT, ERVIN, IDILL, IRINA, ISTÁP, IZÓRA, KÁNON, KIIRT, NINCS, NYITÓ, ÓMAMA, PAULA, PÜDER, RACKA, RISKA, RÓLAM, SISAK, TAKSA.

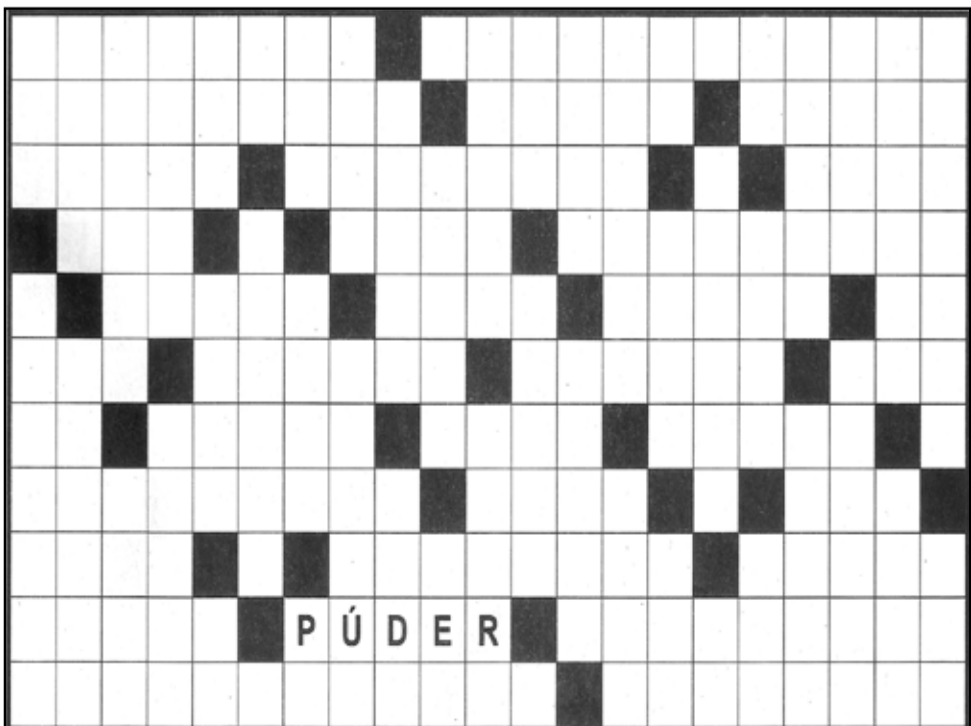
Hatbetűsek: ALÉLÁS, ELŐÍRÓ, ELŐTTE, ELVARR, ÉRKEZŐ, HADERŐ, JATTOL, LEEVEZ, ODAVAN, VAKKÚT.

Hétbetűsek: IKEREKE, KARVÉDŐ.

Nyolcbetűsek: EZENKÉPP, KIVITELI, MARTALÉK, RÉMISZTÓ.

Kilencbetűsek: ATTRAKTÍV, PÁLYABÍRÓ, RÉZKARIKA, SOPÁNKODÓ.

Tizenkét betűsek: CSEREGYERMEK, ESERNYŐTARTÓ.

SZÓKERESŐ

A MEGMARADT BETŰKBŐL EGY BÖLCSELETET KAP MEGFEJTÉSŰL.

Stefan Klein: Olykor fennáll a veszély, hogy...

S	Á	C	S	O	L	A	T	A	T	Ö	M	Ö	R	Í	T	Ö	A	J	Á	T
Á	T	H	O	Z	A	T	É	R	K	Z	S	I	D	M	K	G	L	E	S	L
L	S	A	K	E	Ű	S	Z	I	N	T	É	N	E	M	E	U	E	C	S	
E	Z	R	Í	S	Ó	R	Á	T	R	Á	N	D	U	L	R	P	T	É	O	Z
R	Ú	T	S	L	O	T	A	B	U	E	A	J	Ü	E	S	E	A	Z	B	I
É	R	A	T	S	É	H	Í	V	M	L	Ó	L	N	I	L	Z	M	T	S	P
T	E	Á	K	V	A	Ő	I	L	I	K	E	G	V	R	J	S	Ő	A	P	
T	L	A	É	L	Z	N	O	A	R	K	I	É	A	E	É	K	R	J	A	
Ö	D	I	A	Ő	K	D	N	I	Á	D	C	B	R	L	V	T	Á	J	E	N
L	É	V	T	K	E	L	Ő	Z	M	É	N	Y	B	A	É	C	S	Ö	L	T
G	Z	J	F	E	S	U	M	Ó	T	A	N	A	D	R	S	I	E	N	E	A
Y	E	F	I	Z	E	T	S	É	G	Ú	T	E	V	A	D	Í	T	G	L	Z
R	C	L	L	Á	G	Y	S	Á	G	É	T	A	P	P	K	V	I	É	A	J
A	S	P	I	L	L	É	R	Z	D	E	D	Ó	T	A	K	K	M	S	S	A
D	Ú	L	A	M	I	N	Á	L	T	A	L	S	Ó	J	L	A	I	É	S	R
U	F	Ü	R	K	É	S	Z	Ö	T	K	V	M	O	S	P	E	T	Í	P	
B	O	E	L	V	O	N	T	N	Á	R	Ő	L	E	G	Á	Á	O	E	T	É
Ó	L	Á	R	E	C	A	M	L	U	N	Ó	G	O	B	O	L	B	K	K	N

ÁCSOLAT	ELŐRÁNT	LÁGYSÁG	SÍKOS
ADAT	ELŐZMÉNY	LAMINÁLT	SZEPEGŐ
AENEIS	ELSZERET	LELASSÍT	SZINTÉN
ALPOK	ELÜL	LIFT	SZIPPANT
ANATÓMUS	ELVONT	LOBOGÓ	SZTK
ANDALÍTÓ	EPSOM	MACERÁLÓ	SZŰR
APAJOG	ERED	MATULA	TABLE
ÁTHOZAT	ÉVAD	MEDALION	TABU
ÁTLÓS	EVÉS	NÉMILEG	TÉVÉ
ÁTRÁNDUL	FIZETSÉG	NÉPRAJZ	TIKKAD
ÁTSZŰR	FÜRKÉSZŐ	ÓBUDA	TILT
BEÍR	GÚNYRAJZ	OLVADÁS	TIMI
BÉRLETES	IKRA	ÓRJÖNGÉS	TÖLGY
BOCS	IVAR	PATA	TÖMÖRÍTŐ
CHARTA	JÓKAI	PILLÉR	VADETETŐ
CIVIS	JÓSLAT	RÁCSAPÓ	VADÍT
CSUFOL	KAPÁL	REJTVÓZÓ	VALAHA
DISZKRÉT	KATÓD	RENG	
DOLMEN	KESE	ROSKAD	

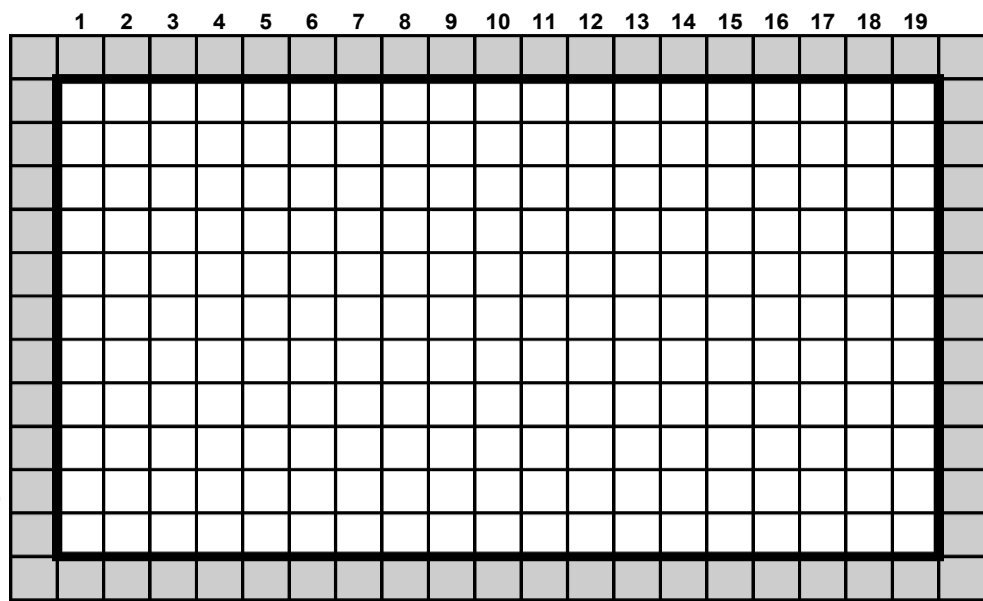
KERETJÁTÉK - OLASZ MÓDRA

Az ábra két, egymástól cikcakkban haladó vonallal elválasztott rejtvényt és 20 fekete négyzetet tartalmaz. A meghatározásokat soronként adjuk, azonban az ezekre való válaszok nem minden esetben férnek el az ábrában: az első vagy az utolsó betűk az ábrát övező keretbe kerülnek. A keretbe került betűket az óramutató járásának irányában olvasva Bődöcs Tibor egy gondolata alakul ki. Segítségül az egybetűs válaszokat is meghatározzuk.

VÍZSZINTES: 1. Helység a Huszti járásban – úrszika. 2. Veszprém patakja – volt spanyol zarándoknő, alias Aeteria Sylvia – a holmium vegyjele – ... Autumn (amerikai énekesnő). 3. Fél porció étel – tátrai csúcs – cigarettamárka – kerékabroncs. 4. Perzsa helytartó – francia kártyával játszó – ravasz állat. 5. A közeli – ... Leino (finn költő) – román közsételep lakosa – napszak – félélv! 6. Lengyel félsziget – vágy – évad – személyem – férfinév. 7. Ugrásfajta a műkorcsolyában – virágot felfogó növényi rész – szájszél – tal-

mi – gyakori igevégező-dés. 8. A három hindu főisten egyike – nyaraló – Prága lakosa – fél-tő! 9. Továbbá – központi égitestünk – budapesti egyetem – lé – negatív elektród. 10. Süsü atyja (István) – ... Szent Alfonz (olasz író) – ügyes. 11. Kisgejőci költő, tanár (József) – helység az Ökörmezői járásban.

FÜGGŐLEGES: 1. Helység a Huszti járásban. 2. Kutyaszerű ragadozó – hajó szél felőli oldala – ismételt tiltás. 3. Szoftverfrissítés – művelt. 4. A szén vegyjele – szaloniki sportklub – volt – amely személy tulajdona. 5. Francia város lakosa – a bizmut vegyjele – fűszeres húszesítő lé. 6. Hangtölcsér – Eisenhower amerikai elnök beceneve – saját kezűleg. 7. Benkő László zenekara – Munster istennője – a jó végyjele. 8. Párizsi metró – csegegy, az építészetben gömbháromszög alakú boltozati elem. 9. Fekete István kígyója – amely személyé – Nigériai város. 10. Előadás része! – amerikai színész (Daryl) – ... Stielike (veterán német labdarúgó). 11. Máramarosszigeten

született munkácsi rajztanár, festő. 12. Zongoraművész, dirigens (György) – Szinétár Miklós rendezte film. 13. Zorro jele – páratlan acél! – fészítő eszköz – veterán német silővőnő (Uschi). 14. Magad – a buddhizmus ága – római 105 – félsz! 15. Elevenszülő állat – gödröt készít – röviden szólít. 16. Vers dísz – összemázoló. 17. Kutrica – vörös, angolul – bicska (argó). 18. Faliújságon megjelentető – római 6 – kotyvalék eleme! 19. Ungvári amatőr festő.

TUDATOS TÖREK-VÉS	1	KOMBÁJN-NAL DOLGOZÓ	PAPÍR-LAPOT RUBRIKÁK-RA OSZT	ÁLLAMI-JÖVE-DELEM	FOLYA-MATBAN VAN	<p>- Így engeded diszkóba? Akkor ...!</p>										
AMPER, RÖVIDEN																
TITKÁRI SZOBA																
MOSDÓ-TÁL																
PORSZÍ-VOMÁRKA				TISZTELT, RÖVIDEN												
NÉPI(ES) DAL										EFFÉLE, KÖLTŐI SZÓVAL						
RÓMAI 100-AS		MÉG NEM ISKOLÁS NÁLA LENTEBBRE				TÖMEGES SVÉD AUTÓK JELZÉSE	ZIRC HATÁRAI	NAGY FŐZŐ-EDÉNY	MEGBÁN-TÓDÁS	PAMUT-KELME	REJTVÉNYEK					
A VÍZ AZ ÉLET-ELEME				2							!					
GAZDA-SÁGI ÉPÜLET			GERMÁN HADISTEN KISSÉ FALÁNKI			FURFANG					LUSTA, HENYE					
AZ Ő TULAJ-DONÁBAN					ÜNNEP VÉGEI		GERMÁN ISTEN									
TÖBB-SZÖR INDÍT-VÁNYOZ					LIZUSNAK BECÉZIK			KÁRTYÁT FELFED		SZÁNTÓ-ESZKÖZ						
PALOTA OLDALI!			ALAPOS ANALÍZIS													
JÉGBEN ÁLL!		KILO, RÖVIDEN		PARÁZS (KÖLTŐI)						TESLA, RÖVIDEN						
CSEH AUTÓ-MÁRKA		JÓINDULAT		ZENEI FÉLHANG		FÉM-PÉNZÜNK					HAJÓ HÁTSÓ RÉSE					
RÉSZÉRE						A GARÁZS-BA FAROL										
DOMB						FELÜLET RÉSEI										
							RAÉRÓS JÁRKÁLÁS									
							A KÁLIUM VEGYJELE									
MEGA, RÖVIDEN	G										FÉLRE-ESŐ KIS ZUG					

Vicces viccek

Kislány

A rendőr késő este egy kislányt talál az utcán.

Megkérdezi tőle:

– Hogy hívnak, kicsikém?

– Krisztinek.

– És mi a másik neved?

– Krisztina.

– Jó, de apukádat, hogy hívják?

– Papa.

A rendőr megvakarja a fejét, és tovább faggatózik:

– Hol laksz?

– A mamámnál.

– És ő hol lakik?

– Nálunk.

– Jó de melyik utcában?

A kislány felnéz:

– A rendőr bácsi nem tudja?

– Nem.

– Hát akkor tessék jönni, odavezetem.

Táborozás

Baráti társaság táborozni indul, ezért felosztják a feladatokat, tenni-valókat egymás között. Az egyik szőke leányzónak jut az ellátó funkció, neki kell a főzéshez szükséges dolgokat összeszednie.

Minden rendben zajlik, estére tábort vernek és nekiállnak főzni. Igen ám, de a gyufák valamire nem akarnak meggyulladni, hiába próbálják végig az egész dobozzal. Ekkor előveszik a felelőst, aki így mentegőzik:

– Tényleg nem tudom, mi lehet az oka! A gyufák biztos jók, mielőtt elindultunk, kipróbáltam az összeset!

Rendőr felesége

A rendőr felesége otthon van három férfival.

Mikor a férj hazajön, a három ember kimegy az erkélyre elbújni, de csak három zsákot találnak, és abba bújnak bele.

Bemegy a rendőr a felesége szobájába:

– Tudom, hogy megcsalsz, most is férfi volt nálad!

Kimegy az erkélyre meglátja a három zsákot, az egyikbe belerúg, az elkezd ugatni.

– Ebben csak egy kutya van – gondolja a rendőr.

Belerúg a másikba, az elkezd nyávogni. Gondolja, ez biztos csak egy macska.

Belerúg a harmadikba, semmi. Belerúg még egyet, megint semmi. Belerúg egy nagyot, a pasi a zsákban végre megszólal:

– Krumpli vagyok, nem érted, krumpli!

Kismalac és a pizza

Agresszív kismalac pizzát rendel. Megkérdezi tőle az eladó:

– Mivel kéred, kismalac?

– Mivel éhes vagyok!

Tojáshej

A fiatalasszony először süt életében kalácsot a szakácskönyv receptje szerint. A férj belekóstol, de alig eszik néhány falatot, köpködni kezd.

– Mi az? – kérdezi az asszony.

– Drágám, ez a kalács tele van tojáshejjal.

– Persze, hiszen a receptben így van: „Fél kiló lisztet keverjünk össze két egész tojással”.

A Szahara tenger volt

– Mi a bizonyíték arra, hogy a Szahara helyén valaha tenger volt? Tessék, Móricka?

– Az, hogy az arabok még most is fürdőköpenyben járnak.

Szófogadás

Vannak emberek, akik nem tudnak parancsolni maguknak.

En tudok... csak nem fogadok szót!

A rejtvényt Balácsi Csaba készítette.

EGY GRAFFITI	ZABSZEM I	MUZSIKA PEDAGÓGUS	FÉRFINÉV	HANGOSKODIK A KECSKE	BRÓM	SPANYOL AUTÓJEL	FONTOS SÉRÜLÉS A KÖBÁKON NÉMET FÉRFINÉV	VARRO	NÉVELŐ INTELEM JELZŐJE	SZELÉN RÉGI FRANCIA VÁLTÓPÉNZ	ARANYÉRMES
1								PÁROS LÓPOR I	NÉMA TANÚ!	FÉLÉV!	T
HIDROGÉN	HEVES MEGYE SZÉKHELYE					RITKA FÉRFINÉV				NAGY-HATALOM	
	2					IZRAELI VÁROS				MELYIK IRÁNYBA	
					GYÓZTES			LAPOS ITALTARTÓ EDÉNY	AMERICIUM		RÓTVAD
					INDIAI HERCEG				TAKAR		LISZT JELZŐJE
ATTILA NÉPEK TAGJAI SPANYOL UDULÓSZIGET							OSZTRÁK AUTÓVERSENYZŐ (CHRISTIAN) ROMÁN PÉNZEK				LENMAG I
			VETERÁN KÉZLABDÁZÓ (GYULA) MŰVÉSZI ALKOTÁS							NÉMET VIDÉK	
KERESZTÜL						DANIELLE STEEL REGÉNYE				DIABÁZ KÖZET-SZÖVET	
				ÉNEK EGYFELDÁNYS TÁRÓLÁS AZ INFORMÁTIKÁBAN		SZÉTÁLLIK					
RÉSZESRAG, A NÉK PÁRIA						ROMLOTT (TOJÁS)					
									A MEGY FETEJÉRE ÉRKEZIK, NÉPESSEN KÉTJEGYŰ BETŰ		
NŐI NÉV											
AZONNAL					MÁJUS ELIE I		FEKETE ISTVÁN REGÉNYE			ELLENÉRTÉK	GRAMM
					KELVIN		URÁNIUM			FADARAB I	
☀	Á										

Az öt megmaradó szóból a következő vicc csattanóját állíthatja össze:

- Jean, hozza ide a zongorát! - utasítja a lakáját a hóborstos gróf.
- Miért uram? - kérdezi a lakáj döbbenet.
- ...

Plusz egy vicc

Kétbetűsek: AK, AZ, ÁÓ, BÚ, ÉK, GK, KT, OM, SE, SO, TI, TN, ZG.

Hárombetűsek: AGG, ALA, ÁGY, ELV, IGA, KIS, MAI, OLD, ÓRA, REA, REÁ, RÓL, TAL, TAR, TRI, TTY.

Négybetűsek: ADAG, ADÁS, ALKU, DALI, GODA, IKON, IRÁN, KORD, MERT, NINI, RALI,

SOLE, SORT, TIRO, ÜGYI, YODA, ZÚGÓ.

Ötbetűsek: ABRÁK, ÁSKÁL, ERIKA, GEKKÓ, GITÁR, KÁOSZ, KÁROG, MAROS, OTTAN, RAJTA, RASSZ, TIARA, ZÚGAT.

Hatbetűsek: ASZTAG, EGYLET, GYÁMKŐ, INTAKT, ITÓKÁS, SILBAK, SIRATÓ, SZÁLKA, TANÓRA, TOLONG, VALAKI, ZSAROL.

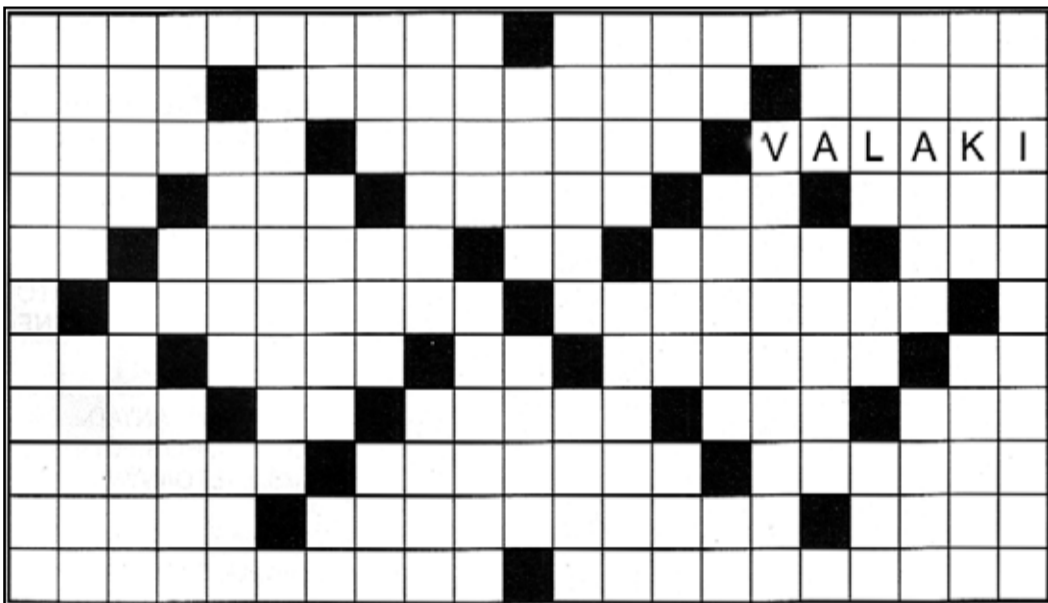
Hétbetűsek: TOLDOTT, ÚJSÁGOT, VÁDOLÁS.

Nyolcbetűsek: GARANTÁL, TEKERGŐS.

Kilencbetűsek: ESTELEDÉS, VIRNALISI.

Tízbetűsek: ARANYHORDA, EGYMILLIÓS, SARKALATOS, SÚLYODOSIK, SZÜRKEBEGY, TAKARÓDZÁS.

Tizenegy betűsek: FELEJTETTEM, SZEMKLINIKA, SZINDIKÁTUS.

Zabpelyhes almás-túrós

Hozzávalók: 12 dkg darált dió, 15 dkg apró szemű zabpelyhe, 1 teáskanál sütőpor, csipet só, 5 dkg porcukor vagy nyírfacukor por, kb. 10-12 dkg szoba-hőmérsékletű vaj, 1 kisebb tojás.

Az almás töltelékhez: 4 közepes alma, 1 kávéskanál őrölt fahéj, ízlés szerint 1-2 evőkanál kristálycukor vagy nyírfacukor.

A túrós töltelékhez: 25 dkg tehéntúró, kb. 5 dkg kristálycukor vagy nyírfacukor ízlés szerint, 1 csomag vaníliás cukor, 1 tojás.

Elkészítés: A tésztahoz a darált diót, zabpelyhet, porcukrot, sót, sütőport összekeverjük, elmorzsoljuk először csak 10 dkg vajjal, hozzáadjuk a tojást és összegyúrjuk. Jó lágynak kell lennie! Ha nem elég lágy, akkor adjuk még hozzá a kimaradt 2 dkg vajjat. Csomagoljuk folpackba és tegyük a mélyhűtőbe 30-35 percre.

A meghámozott, megmosott almát lereszeljük nagy lyukú reszelőn, jól kifacsarjuk a levét és összekeverjük az őrölt fahéjjal. Ízlés szerint adhatunk hozzá 1-2 evőkanál cukrot, de ha édes az almánk, akkor nem kell cukrozni.

A túrót keverjük össze a cukrokkal és a tojássárgájával – a tojásfehérjét pedig verjük kemény habbá és forgassuk a túrós masszához.

A tepsit kibéleljük sütőpapírral és ha már eléggé megkeményedett a tészta a mélyhűtőben, akkor a felét nagy lyukú reszelőn beleszéljük a tepsibe, rásimítjuk a reszelt almát, erre egyenesen rákenjük a túrós töltelék, majd rereszeljük a tészta másik felét.

Előmelegített 180 fokban, alsó-felső sütéssel kb. 30-35 percig sütjük. (A sütési idő csak tájékoztató jellegű, sütőtől függően eltérhet!)

HOROSZKÓP

hirkereso.hu

KOS (3. 21.-4. 20.)

Ez az időszak elképesztő fordulatokat hoz az Ön életében, mivel függően lévő projektjei fellendülnek, és ez abszolút megelégedettséggel tölti el. Izgalmas és szenvedélyes perceket él meg a partnerével, életének minden más területén azonban hajlamos lehet a veszekedésekre és a vitákra. Ezekben a napokban kifejezetten nehéz lesz Önt kezelni, emiatt számos konfliktusba kerülhet.

BIKA (4. 21.-5. 20.)

Úgy érezheti, hogy elcsúszott, és valahogy minden késve érkezik meg Önhöz ezen a héten. Alapvetően a lassú életritmus nem zavarja Önt, de a türelme most valahogy véges. Úgy érezheti, semmi nem úgy történik, ahogy azt szeretné, és a frusztrációja és elégedetlensége kézzel foghatóvá válik. A meditáció segíthet újra Zen módba kerülni, ami biztosan nagy változást hozhat abban, ahogy a hét energiáit kezeli.

IKREK (5. 21.-6. 21.)

Az utazás folyton ott jár a fejében, hiszen ez a szenvedélye. A kalandok és a hosszú utak izgalommal töltik el és energizálják, ezért nem csoda, ha ebben leli a legnagyobb örömet. A szerelemben a dolgok sokkal komolyabban fordulhatnak, emellett valaki a múltjából ismét megjelenhet az életében. Ez lehet valamilyen lezáratlan ügy, vagy elvarratlan szál.

RÁK (6. 22.-7. 22.)

A feszültség előhozza a valódi karakterét, ugyanis ez a hét számos kérdés és kihívás elé állítja. A meditáció, a masszázs, a halk zene, vagy a sport nagyon fontos lesz az Ön számára, hogy ezek segítségével kiengedje a felgyülemlett feszültséget. Nagyon megkönnyíti a dolgait, ha megtalálja azt az utat, amivel megszabadulhat az Önben forrongó negatív energiáktól.

OROSZLÁN (7. 23.-8. 23.)

Rengeteg dolog történik ezen a héten az Ön életében, biztos, hogy nem fog unatkozni. Az energiaszintje ugrásszerűen megnövekszik, és majd kicsattan a boldogságtól. A legjobb formáját hozza, és sokkal közelebb kerül az alkotóeleméhez, ami a tűz, és az Önt képviselő állathoz, ami pedig az oroszlán. Az oroszlán ugyanis bátor, erős, hűséges, nagylelkű és könyörtelen a példájával szemben.

SZŰZ (8. 24.-9. 22.)

Ezen a héten egy kicsit éles nyelvű és szúrós szavú lesz, ami számtalan félreértést eredményezhet Ön és a szerettei között. Próbáljon meg türelmes maradni és gondolja végig, mit mond. Hiszen nem akar valójában másokat megbántani, csak időnként nehéz uralni a hangulatát. A héten emellett nagyon sokat gondolkodik a jövőjén és a tervein.

MÉRLEG (9. 23.-10. 23.)

A félelem egy nagyon kellemetlen és mindent átható érzés lehet az Ön számára, és az elmúlt hetek alapján úgy érzi, állandósult az életében. Nos, néha meg kell kérdeznünk magunktól, hogy mit takar egy-egy érzés, és vajon mit akar tőlünk? Ahelyett hogy a félelem teljesen kimerítené, meg kell kérdeznie önmagától, hogy mit akar jelezni, hiszen gyakran a félelem csak egy reakciója a belső gyermeki éntünknek.

SKORPIÓ (10. 24.-11. 22.)

Az alacsony önbizalom nem vezet előre, ráadásul ártalmas is lehet Önnek. Túlságosan magára veszi mások véleményét és viselkedését, amivel csak önmagát rombolja. Nagyon kedvesnek és türelmesnek kell lennie most saját magához. Törődjön úgy magával, ahogy ezt egy kedves barátjával tenné, és észre fogja venni a hatalmas különbséget.

NYILAS (11. 23.-12. 21.)

Ez a hét nagyon komoly és fontos dolgokhoz vezetheti el, főként abban az esetben, ha figyel az ösztintesre. Amennyiben elhatározza, hogy rendbe teszi az emberi kapcsolatait, és nyíltan kimutatja érzéseit a családtagjai, barátai és közeli ismerősei felé, számíthat rá, hogy pozitív visszajelzéseket fog válaszul kapni. Ez egy remek alkalom arra, hogy a régi barátságok új életre keljenek.

BAK (12. 22.-1. 20.)

Segítheti Önt, ha nagyon keményen dolgozik ezen a héten, ugyanis nagy a versengés a szakmájában. Szerencsére semmi sem tudja kizökkenteni a megszokott kerékvágásból, hiszen nyugodt és összeszedett. Mindig a saját ütemében halad, és nem versenyez másokkal. Ez a képessége, hogy a saját útját követi és nem figyel mások megjegyzésére, segíti Önt abban, hogy elérje a céljait.

VÍZÖNTŐ (1. 21.-2. 20.)

A héten a múlt visszaköszönhet, és nagy hatással lehet Önre. Sok esetben például nem hagyja, hogy tovább lépjen. Legtöbbször azért tekintünk vissza a múltra, hogy megértsük a dolgokat, és válaszokat kapjunk arra, hogy mi és miért történt. Szükség is van erre, hiszen ez adja a biztonságot, ugyanis a jövő mindig bizonytalan. Ön általában a holnapra összpontosít.

HALAK (2. 21.-3. 20.)

A héten bizony meg kell hoznia egy döntést, ráadásul egy olyan helyzetet illetően, amiben nem eléggé tájékozott, ezért igencsak kényelmetlen lesz az Ön számára. Gondolkozzon és vizsgálja meg először saját magát! Mondja el a környezetének, hogy több időre van szüksége, és engedjen a nyomásnak és az elvárásoknak!